

RAPORTUL***activității Procuraturii Republicii Moldova în anul 2004***

1. Mesajul Procurorului General
2. Activitatea de urmărire penală
3. Activitatea Judiciară
4. Activitatea de control asupra legalității deținerii persoanelor în instituțiile penitenciare și în alte instituții de executare a pedepselor
5. Procuratura – reprezentant al intereselor generale ale societății și apărător al drepturilor și libertăților cetățenilor
6. Activitatea de control asupra executării legilor în Forțele Armate în anul 2004
7. Activitatea de cooperare internațională
8. Resurse umane
9. Elaborarea cadrului normativ ce reglementează activitatea Procuraturii
10. Relații cu publicul
11. Asigurarea transparenței și publicității organelor procuraturii. Promovarea imaginii publice a Procuraturii.
12. Monitorizarea departamentală a activității organelor procuraturii
13. Prioritățile activității Procuraturii pentru anul 2005 în domeniile de activitate
13. Colegiul Procuraturii Republicii Moldova

Mesajul Procurorului General

Valeriu BALABAN
Procurorul General al Republicii Moldova

Cu o deosebită plăcere și înaltă responsabilitate prezint Raportul activității Procuraturii Republicii Moldova pe anul 2004 elaborat în conformitate cu prevederile art.16 al Legii cu privire la Procuratură, primul raport public de care pot lua cunoștință nu doar organele statale ci și întreaga societate civilă, toți cetățenii țării în numele și în interesul cărora activăm.

Activitatea prezentată în Raport este un efort comun, un rezultat al muncii intense pe parcursul unui an al întregului corp de 711 procurori, profesioniști și devotați cauzei pe care o slujesc, care au depus străduințe pentru a face față sarcinilor ce revin organelor procuraturii conform Constituției țării și Legii cu privire la Procuratură, pentru a corespunde exigențelor ce rezultă din angajamentele de integrare europeană.

Activitatea Procuraturii Republicii Moldova în anul 2004 a fost orientată la sporirea eficienței și atingerea unor performanțe pe toate segmentele competenței stipulate prin lege, dar în special în cele ce constituie obiectivele noastre strategice: conducerea și exercitarea operativă și eficientă a urmăririi penale în cazurile de crime violente, corupție, crimă economică, crimă organizată, trafic de ființe umane, reprezentarea calitativă a învinuirii în instanțele judecătorești, protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor țării centrată pe interesul vital și fundamental al acestora.

Menționăm că în urma determinării corecte a sarcinilor de termen scurt, amplificării resurselor intelectuale și instituționale, regroupării de forțe, debirocratizării și eliminării practicilor învechite în anul 2004 au fost atinși indici sporți în toate direcțiile de activitate. Spre exemplu, indicii activității Secției exercitare a urmăririi penale în cauze excepționale a Procuraturii Generale în anul 2004 sînt cei mai buni în ultimii 10 ani, în pofida reducerii cu 40% a numărului de lucrători, justiției fiind deferite dosare penale pe cazuri de corupție, omoruri, crime comise de grupări criminale, alte infracțiuni de o rezonanță socială sporită. Au sporit substanțial indicii activității privind combaterea corupției atît sub aspect numeric, cît și calitativ. Grație eforturilor procurorilor secției menționate a fost recuperat prejudiciul cauzat în urma comiterii acestor infracțiuni în sumă de circa 29 mil.lei. La fel în perioada vizată în baza acțiunilor civile înaintate de către procurori în apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor, intereselor statului a fost dispusă prin deciziile judiciare încasarea prejudiciului material în sumă de 217 mil. lei. Doar în urma intervenirii secției investigații financiar-economice achitățile benevole de către agenții economici ale prejudiciului cauzat sa-u estimat la 13 mil.lei. Astfel prioritățile activității organelor procuraturii în anul 2004, rezultatele obținute în toate direcțiile activității de procuror și tendințele acestei activități sînt detaliat reflectate în Raportul prezentat.

Analiza foarte critică și obiectivă a realizărilor și insucceselor noastre în anii precedenți ne-a permis a concluziona că atingerea performanțelor scontate și a obiectivelor strategice trasate este posibilă doar efectuind un șir de măsuri de eficientizare și îmbunătățire a capacităților instituționale, a cooperării interdepartamentale de aceia în aceste domenii au fost depuse eforturi majore.

Printre activitățile realizate, menționez în primul rînd optimizărea organizațională a organelor procuraturii ca rezultat al aprobării de către Parlamentul Republicii Moldova al noii structuri a Procuraturii Generale care ne-a

permis în paralel cu reducerea angajaților Aparatului central și consolidarea personalului procuraturilor teritoriale, formarea unei structuri organizaționale mai viabile și operaționale. A fost adoptată baza normativă internă a activității organelor procuraturii întru determinarea strictă a responsabilităților și obligațiilor a celui mai eficient mod de realizare și control. Au fost elaborate criteriile de evaluare a indicilor de performanță ai procurorilor, conceptul activității analitice a organelor procuraturii. Pe lângă Procurorul General a activat Consiliul nou format, care are menirea de a monitoriza continuu realizările procurorilor, fiind puse în discuție rezultatele controalelor asupra activității unui șir de procurori teritoriali, secții din Procuratura Generală.

Strategia dezvoltării Procuraturii Republicii Moldova pentru a. 2005-2010 elaborată în anul 2004 desemnează sarcini de lungă durată, inclusiv privind ajustarea activității organelor procuraturii la exigențele stipulate în Planul de Acțiuni UE-Moldova. Implementarea Strategiei va fi monitorizată anual printr-un raport de performanțe. Au fost puse bazele informatizării activității organelor procuraturii, este în stadiu de implementare proiectul de creare a rețelei unice a organelor procuraturii, care evident, va conduce la obținerea unei operativități mai înalte în activitatea procurorilor din țară. Doar în anul curent organele procuraturii în urma eficientizării managementului financiar, utilizării altor surse au fost dotate suplimentar cu 200 computere, tehnică de imprimare, tehnică video și audio etc. A fost asigurat accesul la un șir de baze de date existente în republică, pentru o mai bună informare internă a procurorilor este utilizată poșta electronică. Un obiectiv major al activității noastre în anul 2004 l-a constituit implementarea unor standarde înalte de integritate, comportament etic în rândurile angajaților procuraturii, evitarea conflictelor de interese întru menținerea încrederii în imparțialitatea procurorilor la exercitarea responsabilităților ce le revin.

În vederea realizării obiectivului trasat a fost adoptată baza normativă preluată din practica internațională de angajare a personalului în organele procuraturii și de promovare a procurorilor, de monitorizare continuă a activității lor prin prisma intergrității și imparțialității. Implementarea acestor prevederi s-a realizat în anul curent prin instituirea noii proceduri de evaluare în 4 etape a cunoștințelor teoretice și deprinderilor practice ale candidaților la funcția de procuror și ale angajaților procuraturii, prin activitatea riguroasă desfășurată de Secția securitate internă, Comisia de Calificare privind selectarea candidaților la funcția de procuror condusă nemijlocit de Procurorul General printre membrii căreia figurează reprezentanți ai instituțiilor statale de vîrf, justiției, instituțiilor de învățămînt, societății civile, veterani ai organelor procuraturii, prin aportul Comisiei de Atestare a procurorilor. Au fost întreprinse măsuri de sporire a protecției sociale a procurorilor, în special a tinerilor specialiști.

Un obiectiv stringent al anului 2004 l-a constituit indentificarea celor mai eficiente modalități de formare și perfecționare profesională continuă a procurorilor. Alături de dezvoltarea calităților profesionale o atenție deosebită fiind acordată dezvoltării capacităților manageriale ale conducătorilor procuraturilor teritoriale, subdiviziunilor Procuraturii Generale. În acest scop a fost creat Centrul de pregătire profesională a procurorilor care doar în 3 luni de activitate a încadrat în activitățile de resort 110 procurori.

Politica de informare a publicului, accesul la informație, transparența în activitatea organelor procuraturii au constituit un element de bază al activității noastre în anul curent urmărindu-se scopul de a furniza în limitele legii publicului larg o informație corectă, suficientă și pe cît de posibil curentă pe probleme ce prezintă interes sporit pentru societate. În context au fost acreditați jurnaliști, au fost remise comunicate de presă, organizate briefinguri, conferințe de presă.

Cu suportul Oficiului Organizației Internaționale a Migrației în Moldova pentru prima dată a fost instituită ediția periodică Buletinul organelor procuraturii. În scopul familiarizării societății cu activitatea organelor procuraturii a fost lansat filmul documentar „Consacrați legii” și pagina web a Procuraturii R.M. care va fi accesibilă foarte curînd pentru publicul interesat.

Activitatea de cooperare internațională a căpătat noi și diverse dimensiuni. Reprezentanții Procuraturii Generale au participat la un șir de evenimente organizate de către Consiliul Europei, Pactul de Stabilitate, la întrunirile organizate în cadrul Biroului Coordonator al Conferinței Procurorilor Generali din Europa, Grupului Consultativ al Procurorilor din Sud - Estul Europei, Consiliului Coordonator al Procurorilor Generali din statele CSI, Asociației Internaționale a Procurorilor.

Deși întru ridicarea la nivelul cerințelor înaintate a activității organelor procuraturii mai rămîne mult de realizat și sarcinile concrete sînt prevăzute în Strategia dezvoltării organelor procuraturii, acest raport demonstrează că au fost întreprinse acțiuni eficiente atît de ordin curent cît și strategice, ale căror rezultate vor putea fi sesizate abia în anii următori, dar care vor asigura o eficiență durabilă.

V. Balaban

Activitatea de urmărire penală

Indicii statistici ce caracterizează starea criminalității în anul 2004 în raport cu 2003

Analiza cauzelor care au constituit obiectul urmăririi penale în anul 2004 confirmă o tendință de scădere a numărului de infracțiuni comise pe teritoriul Republicii Moldova. Conform datelor statistice, în anul 2004 au fost înregistrate 28846 infracțiuni, comparativ cu 32984 înregistrate în aceeași perioadă a anului 2003, ce prezintă o descreștere cu 12,5 %.

Pe parcursul anului 2004 s-a diminuat cu 13,2 la sută numărul infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei, înregistrându-se 1647 de astfel de infracțiuni în comparație cu 1898 din perioada respectivă a anului 2003. S-a micșorat de asemenea și numărul omorurilor cu 14,9 la sută (303-356). Vătămările intenționate a integrității corporale sau a sănătății s-au diminuat cu 15,6 la sută (1302-1542), din ele: grave cu 14,9 la sută (355-417), medii cu 15,1 la sută (736-867), ușoare cu 31,1 la sută (73-106).

S-au redus cu 16,3 la sută în anul 2004 numărul infracțiunilor patrimoniale, acestea constituind – 16938 cazuri, comparativ cu 20225 în anul 2003. Inclusiv s-a atestat o diminuare a cazurilor de: tâlhărie cu 21,2 la sută (216-274); jafuri cu 19,2 la sută (1234-1527); furt cu 15,8 la sută (12682-15065), din ele a unităților de transport – cu 33,4 la sută (196-299).

A scăzut numărul cazurilor de escrocherie înregistrate cu 17,6 la sută (1228-1490), cazurilor de cauzare a daunei materialele cu 40,0 la sută (102-170), de distrugere intenționată a bunurilor persoanei cu 39,0 la sută (72-118) și numărul cazurilor de șantaj cu 6,8 la sută (96-103). Din această categorie de infracțiuni s-a majorat considerabil cu 94,4 la sută numărul cazurilor de pungășie – 138, în comparație cu 71 din anul 2003. A scăzut, în perioada de referință cu 11,1 la sută, numărul cazurilor de banditism (8-9), cu 19,3 la sută numărul cazurilor de huliganism (1062-1316), cu 25,3 la sută numărul cazurilor de sustragere a documentelor și ștampilelor (56-75), cu 9,1 la sută numărul cazurilor de păstrare ilegale a armelor. În același timp s-a înregistrat o creștere cu 115,3 la sută numărul cazurilor de trecere ilegală a frontierei de stat (183-85).

Au mai fost înregistrate scăderi în anul 2004 cu 12,5 la sută a numărului cazurilor de răpire a unităților de transport (161-184), cu 10,1 la sută a numărului infracțiunilor legate de droguri (2148-2390), cu 30,5 la sută a numărului cazurilor de punere în circulație a bancnotelor false (105-151), cu 84,0 la sută a numărului infracțiunilor în domeniul informațional (4-25).

În același timp în 2004 s-a majorat cu 15,9 la sută numărul infracțiunilor comise de grupări organizate (80-69), cu 14,0 la sută infracțiunile privind viața sexuală (471-413), cu 5 la sută numărul cazurilor de viol (336-320) cu 45,2 la sută numărul cazurilor de violență sexuală (135-93), cu 26,6 la sută numărul de infracțiuni în domeniul transporturilor (1508-1191), cu 29,5 la sută numărul accidentelor rutiere (1304-1007).

A crescut, în perioada vizată, cu 168,8 la sută numărul de cazuri de trafic de copii (43 - 16), cu 45,1 la sută numărul cazurilor de proxenetism (103-71) și cu 353,7 la sută numărul cazurilor de trafic de ființe umane (245-54).

S-a mărit cu 34,7 la sută numărul infracțiunilor economice (1076-799), inclusiv cu 59,1 la sută numărul cazurilor de contrabandă (560-352). În 2004 a crescut cu 44,9 la sută numărul total de infracțiuni săvârșite de persoane cu funcții de răspundere, profitând de funcțiile deținute (1171-808). S-a mărit de 4 ori numărul cazurilor de corupere pasivă (190-59), de trei ori numărul cazurilor de corupere activă (75-25), cu 51,1 la sută a crescut numărul cazurilor de abuz de putere (201-133), cu 58,4 la sută numărul cazurilor de neglijență în serviciu (160-101), cu 40,8 la sută numărul cazurilor de exces de putere (269-191). S-a mărit cu 10,4 la sută numărul cazurilor de sustrageri în proporții mari și deosebit de mari (1778-1611) și cu 41,0 la sută numărul infracțiunilor contra justiției (392-278).

În 2004 a fost înregistrată o scădere cu 34,3 la sută a numărului infracțiunilor săvârșite în stare de ebrietate, cu 26,4 la sută numărul infracțiunilor comise de persoane, care anterior au mai comis crime, cu 33,1 la sută numărul infracțiunilor săvârșite pe străzi, grădini publice. În același timp, a crescut cu 10,3 numărul infracțiunilor, comise în grup de persoane adulte, precum și cu 9,8 la sută numărul de infracțiuni săvârșite de minori sau cu participarea lor – 794. În grupuri compuse numai din minori au fost săvârșite 414 infracțiuni, la 265 dintre care au participat minori, care anterior au fost condamnați.

În mun. Chișinău unde a fost comise cel mai mare număr de crime – 9320 infracționalitatea a scăzut cu 18,8 la sută, inclusiv și în cele 5 sectoare. Continuă să rămână înalt nivelul criminalității și în mun. Bălți – 1716 crime, cu toate că nivelul lor a scăzut cu 0,7 la sută. A scăzut nivelul criminalității și în raioanele: Soroca cu 28,9 la sută, Ungheni cu 27,1 la sută, Telenești și Dubăsari cu 19,6 la sută, Călărași cu 18,2 la sută, Briceni și Glodeni cu 17,5 la sută, Orhei cu 15,8 la sută, Ștefan Vodă și Rezina cu 13,2 la sută, UTA Găgăuzia 3,7 la sută ș.a. Concomitent, în 2004 nivelul infracționismului a crescut în raioanele Anenii Noi cu 10,6 la sută, Drochia cu 9 la sută, Strășeni și Taraclia cu 5,5 la sută, Cantemir cu 4,7 la sută, Edineț și Ialoveni cu 3,2 la sută, Florești cu 0,7 la sută.

Statisticile înregistrate în domeniul stării infracţionalităţii nu reflectă în deplină măsură starea de fapt în domeniul dat, or persistă criminalitatea latentă. Totodată, organele de drept ţin sub control situaţia criminogenă din ţară. De menţionat, că în mare măsură descreşterea nivelului criminogen este şi un rezultat al intensificării activităţii organelor abilitate privind profilactica infracţiunilor.

Indicii statistici de bază ce caracterizează starea criminalităţii în anul 2004 în raport cu 2003

Categoriile de infracţiuni	Înregistrate infracţiuni		
	2003	2004	+/-in%
Total	32984	28846	-12,5
Infracţiuni contra securităţii publice, ordinii publice, autorităţilor publice şi securităţii de stat:	1161	2388	43,8
- Banditism;	9	8	-11,1
- Huligalism;	1316	1062	-19,3
- sustragerea documentelor, impri-mantelor, ştampilelor sau sigiliilor;	75	56	-25,3
- Trecerea ilegală a frontierei de stat;	85	183	115,3
- Păstrarea ilegală a armelor şi muniţiilor;	176	160	-9,1
Infracţiuni comise de grupuri organizate	69	80	15,9
Infracţiuni contra vieţii şi sănătăţii persoanei, inclusiv:	1898	1647	-13,2
- omoruri	356	303	-14,9
- vătămări intenţionate:	1542	1302	-15,6
- din ele – grave	417	355	-14,9
- medie	862	736	-15,1
- uşoare	106	73	-31,1
Infracţiuni privind viaţa sexuală	423	471	14,0
- Violuri	320	336	5,0
- Acţiuni violente cu caracter sexual	93	135	45,2
Infracţiuni contra patrimoniului	20225	16938	-16,3
- Tilhării	274	216	-21,2
- Jafuri	1527	1234	-19,2
- Furturi	15065	12682	-15,8
- Excrocherii	1490	1228	-17,6
- Pungăşie	71	138	94,4
- Cauzarea daunei materiale	170	102	-40,0
- Distrugerea intenţionată a bunurilor	118	72	-39,0
- Şantaj	103	96	-6,8
Infracţiuni în domeniul transporturilor:	1191	1508	26,6
- Răpiri	184	161	-12,5
- Accidente rutiere	1007	1304	+29,5
Infracţiuni contra familiei, minorilor, sănătăţii publice şi convieţuirii sociale:	2628	2683	2,1
- infracţiuni legate de droguri	2390	2148	-10,1
- proxenetism	71	103	45
- trafic de copii	16	43	168,8
- Trafic de fiinţe umane	54	245	353,7
Infracţiuni economice:	799	1076	34,7
- contrabandă	352	560	59,1
- fabricarea sau punerea în circulaţie a banilor falşi	151	105	-30,5
Infracţiuni săvârşite de persoanele cu funcţii de răspundere şi cele care gestionează organizaţii nestatale:	808	1171	44,9
- corupere activă	25	75	200,0
- corupere pasivă	59	190	222,0
- abuz de putere	133	201	51,1
- neglijenţă	101	160	58,4
- exces de putere	191	269	40,8
Însuşiri în proporţii mari şi deosebit de mari	1611	1778	10,4
Infracţiuni în domeniul informaticii	25	4	-84,0
Infracţiuni contra justiţiei	278	392	41,0

Exercitarea și conducerea urmăririi penale de către organele procuraturii

Urmărirea penală în anul curent a fost influențată de o serie de factori, lipsă în anii precedenți, care au determinat esențial atât volumul de lucru, cât și calitatea activității procurorilor în domeniul vizat. Pe de o parte, caracterul relativ nou al legislației penale și procesual-penală și lipsa unei practici evidente și clare au creat dificultăți la aplicarea justă și uniformă a prevederilor ei, iar, pe de altă parte, schimbarea radicală a rolului și atribuțiilor procurorului în urmărirea penală a generat o majorare substanțială a volumului de lucru.

Este evident că în asemenea situație procurorii urmau să soluționeze concomitent câteva probleme: realizarea eficienței și în termen a atribuțiilor de conducător al urmăririi penale; însușirea legislației și formarea unei baze metodologice noi; optimizarea activității în scopul asigurării altor direcții prioritare.

În aceste condiții a rămas evident faptul că una din direcțiile principale de activitate este exercitarea urmăririi penale în procuratură. Astfel, în perioada anului 2004 în gestiunea procurorilor din procuraturile teritoriale și specializate s-au aflat- 3118 dosare penale. Urmărirea penală a fost terminată în 1485 cauze penale. Din numărul total de cauze penale terminate în anul trecut, 973 au fost trimise în judecată (1027 - în 2003). În cauzele instrumentate de procurori și deferite justiției au fost inculcate 1159 persoane, inclusiv colaboratori de poliție și ofițeri de urmărire penală.

În mare parte eforturile au fost concentrate la exercitarea urmăririi penale în cauze despre omoruri intenționate. Este apreciabil faptul că a fost atins un procentaj înalt de descoperire a acestor infracțiuni. Procurorii au instrumentat personal și au deferit justiției 234 cauze penale privind această categorie de infracțiuni. În aceeași perioadă au fost finalizate și remise justiției 106 cauze de viol, 43 cauze de sustragere a averii în proporții deosebit de mari, 41 cauze de abuz de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, 61 cauze de exces de putere, 60 cauze de corupere și mituire, 99 cauze de infracțiuni militare etc.

În tabelul de mai jos sînt reflectate categoriile și numărul de infracțiuni, cauzele penale aferente cărora au fost finalizate de către procurori.

	Total		Omucideri		Violuri		Sustrageri în proporții deosebit de mari		Abuzuri de putere sau de serviciu, excese de putere		Corupere, mituire		Infracțiuni militare	
	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003
Cauze penale remise justiției	937	1027	234	232	106	130	43	29	102	72	60	45	99	78
Numărul de persoane, puse sub învinuire	1159	1027	274	265	131	164	63	43	125	87	68	45	117	99

În procesul de urmărire penală pe infracțiunile legate de sustrageri sau care atentează la bazele sistemului economic ale statului, în urma măsurilor întreprinse de procurorii care au instrumentat aceste cauze, a fost reparat un prejudiciu în valoare totală de 28971 mln. lei.

Circa 32 la sută din numărul cauzelor penale finalizate au fost clasate sau încetate (495 cauze în raport cu 653 în a. 2003), dintre care pe motivul lipsei faptului sau elementelor infracțiunii 380 cauze (523 în a. 2003), iar în baza actului

de amnistie sau din alte motive de nereabilitare 104 cauze (122 în a. 2003) în privința a 114 persoane (128 în a. 2003). A crescut considerabil numărul de cauze penale deferite justiției pe crimele comise de către persoanele cu funcții de răspundere – 162 în 2004 față de 117 în 2003, inclusiv 60 pe acte de corupere în anul 2004 față de 45 în anul 2003.

În 17 cazuri de exercitare a urmăririi penale de către procurori a fost aplicat noul institut procesual de suspendare condiționată a urmăririi penale. Deși în plan numeric cauzele penale instrumentate și finalizate de procurori în anul 2004 nu depășesc cu mult, ba chiar pe unele poziții cedează față de perioada anului precedent (2003), acesta nu este un prilej de a constata o scădere a calității activității de procuror. Faptul se datorează, în primul rând, acordării în baza noii proceduri penale, a dreptului de a investiga unele infracțiuni, aflate anterior în competența exclusivă a procuraturii, altor organe de urmărire penală. În această situație, eforturile procurorilor au fost orientate spre conducerea urmăririi penale efectuate de aceste organe, în gestiunea procurorilor fiind lăsate pentru instrumentare doar cauzele de o complexitate deosebită sau de o rezonanță socială sporită.

Exercitînd conducerea urmăririi penale, desfășurată de către organele abilitate din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Departamentului Vamal și Serviciului de Informații și Securitate, procurorii au confirmat 29132 rezoluții și procese-verbale de începere a urmăririi penale, dispunînd efectuarea urmăririi penale, la propunerile ofițerilor de urmărire penală și din oficiu, au adoptat 329 rezoluții de neîncepere a urmăririi penale. În scopul cercetării cauzelor complet și obiectiv, procurorii teritoriali și specializați au dat 6375 indicații în scris, au înaintat judecătorilor de instrucție și au susținut în instanță 3774 demersuri privind aplicarea față de bănuți și învinuți a măsurii preventive sub formă de arest, întemeiul cărora au fost arestate 3009 persoane. În baza propunerilor ofițerilor de urmărire penală, precum și din oficiu, procurorii au formulat și au înaintat învinuirea la 16863 persoane suspectate de săvîrșirea infracțiunilor. În aceeași perioadă au fost remise cu concluzii de învinuire în instanța de judecată 14381 cauze penale, iar 4398 cauze penale au fost restituite de către procurori pentru completarea urmăririi penale.

Tot la propunerea ofițerilor, precum și din oficiu procurorii au adoptat 5469 ordonanțe de încetare a urmăririi penale și de clasare a cauzelor, inclusiv 2426 ordonanțe din lipsa faptului sau a elementelor infracțiunii. Utilizînd noua procedură de eliberare condiționată de răspundere penală, procurorii au adoptat 229 ordonanțe privind suspendarea condiționată a urmăririi penale.

Indicii de bază ai activității de conducere a urmăririi penale sînt reflectați în tabelul de mai jos.

Activități de procuror la conducerea urmăririi penale	Organele de urmărire penală din cadrul			
	MAI	CCCEC	DV	SIS
Aprobate rezoluții și procese-verbale de începere a urmăririi penale	28501	513	78	40
Adoptate rezoluții de neîncepere a urmăririi penale	322	5		
Date indicații în scris	6212	152	11	
Persoane puse sub învinuire	16592	240	29	2
Susținute demersuri privind aplicarea arestării preventive	3754	14	1	5
Remise cauze penale cu rechizitoriu în judecată	14147	205	28	1
Restituite cauze pentru completarea urmăririi penale	4293	96	7	2
Adoptate hotărîri privind încetarea urmăririi penale și clasarea cauzelor	5202	225	36	6
Adoptate ordonanțe privind suspendarea condiționată a urmăririi penale	222	7	-	-

Categoriile și numărul cauzelor penale, aflate în conducerea procurorilor și remise în instanța de judecată cu rechizitoriu.

	Total	Omucideri	Vătămare intenționată gravă	Viol	Banditism	Sustrageri în proporții deosebit de mari	Escrocherii, delapidări	Huliganism	Șantaj	Contrabandă	Abuz, exces de putere	Corupere, mituire	Circulația ilegală a substanțelor narcotice	Trafic de ființe umane	Infrațiuni contra justiției	Furt
Cauze penale remise justiției	14381	68	266	155	9	575	492	628	58	83	60	93	1655	77	151	6267
Numărul de persoane puse sub învinuire	16863	74	282	131	12	729	481	748	87	203	67	99	1682	110	152	7640

Concomitent cu atribuțiile de exercitare și conducere a urmăririi penale, un rol important în activitatea procuraturii i se atribuie și controlului respectării legalității la această etapă procesuală. În acest sens, în vizorul procurorilor se află permanent starea respectării de către organele de urmărire penală a legislației la primirea și înregistrarea sesizărilor despre infracțiuni, la adoptarea de hotărâri procesuale, la reținerea persoanelor etc.

Un loc aparte în organizarea acestei activități îi revine examinării de către procurori a petițiilor și adresărilor cetățenilor cărora le-au fost lezate drepturile și libertățile procesuale. În perioada de referință procurorii au examinat în acest sens 5557 petiții ale cetățenilor, din care 1277 au fost recunoscute drept fondate.

La capitolul exercitării controlului asupra respectării legislației în activitatea de urmărire penală se cer a fi menționate anularea de către procurori a 1543 ordonanțe ilegale adoptate pe cauze penale, respingerea a 740 propuneri ale organului de urmărire penală despre scoaterea persoanei de sub urmărire penală, depistarea și luarea în evidență a 532 infracțiuni, tănuite de către organele de urmărire, înaintarea a 930 sesizări pe problemele de încălcare a legilor în activitatea de urmărire penală, în baza cărora au fost supuși răspunderii disciplinare 473 ofițeri de urmărire. În baza generalizărilor și analizei stării criminogene din teritoriu, procurorii au înaintat organelor puterii 177 informații și sesizări privind criminalitatea și măsurile de combatere a acesteia.

Activitatea de exercitare a controlului asupra respectării legislației în activitatea de urmărire penală:

	În procesul efectuării urmăririi penale de către				În procesul de ținere a evidenței infracțiunilor			
	MAI	CCCEC	DV	SIS	MAI	CCCEC	DV	SIS
Respinse propuneri ale organului de urmărire penală privind scoaterea persoanei de sub urmărire	713	19	8					
Anulate ordonanțe ilegale	1543	39	7	4				
Sesizări privind problemele de încălcări a legilor	896	31	3		458	8	7	
Sanționați disciplinar ofițeri de urmărire penală	464	7	2		313	3	-	-
Depistate neînregistrate de către organele de urmărire penală	305	6	-	-	523	9	-	-

Activitatea judiciară

Una din direcțiile prioritare de activitate ale organelor procuraturii este reprezentarea învinuirii în instanțele judecătorești în cauzele penale. Astfel, procurorii teritoriali și specializați au reprezentat învinuirea în instanțele judecătorești în 13738 cauze penale cu deliberarea sentințelor. Din numărul total de cauze examinate instanțele judecătorești au pronunțat hotărâri de achitare în 303 de cauze privitor la 353 inculpați. Procurorii acuzatori de stat au atacat cu apeluri 635 sentințe în privința a 820 inculpați, cu recursuri – 90 sentințe în privința a 96 inculpați. Ei au participat la examinarea de către judecătorii de instrucție a 8636 materiale în condițiile controlului judiciar al procedurii prejudiciare. Instanțele de apel au admis apelurile procurorilor în privința a 477 persoane și le-au respins în privința a 523 persoane. De menționat că instanțele de apel au admis apelurile procurorilor împotriva sentințelor de achitare în privința a 156 persoane, totodată respingându-le în privința a 205 persoane achitate.

Curtea Supremă de Justiție a admis recursurile procurorilor în privința a 321 persoane și le-a respins în privința a 238 persoane. Cota recursurilor admise declarate de procurori constituie 57,2%. De menționat că instanța de recurs a admis recursurile procurorilor împotriva deciziilor de achitare în privința a 90 persoane, respingând în privința a 70 persoane achitate. În Curțile de Apel Chișinău, Bălți, Cahul și Bender procurorii au reprezentat învinuirea în instanțele de apel și recurs în 2759 cauze penale în privința a 3345 persoane la apelurile și recursurile declarate de către procurori și alte părți. Procurorii Direcției judiciare, în perioada de referință, au reprezentat învinuirea în instanța de recurs a Curții Supreme de Justiție în 1088 cauze penale. Au fost examinate 844 recursuri ordinare și 665 recursuri în anulare.

Analiza activității în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești a demonstrat că s-a efectuat un volum considerabil de muncă privind coordonarea și controlul asupra activității procurorilor teritoriali în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești, ridicarea nivelului pregătirii profesionale a procurorilor, examinarea cererilor părților împotriva hotărârilor judecătorești, analiza erorilor comise de acuzatorii de stat în cadrul susținerii învinuirii. Realizând sarcina de coordonare a activității procuraturilor din teritoriu în scopul aplicării uniforme a legislației penale și procesual penale Direcția judiciară a Procuraturii Generale a generalizat practica judiciară creată la examinarea anumitor categorii de infracțiuni, precum și alte probleme ce țin de activitatea procurorilor la reprezentarea învinuirii în instanțele judecătorești.

O atenție sporită a fost acordată ridicării nivelului pregătirii profesionale a colaboratorilor procuraturii. În acest scop au fost elaborate și expediate în ajutorul procurorilor teritoriali un set de îndrumare metodice și modele de acte procedurale. În cadrul direcției judiciare și-au făcut stagiul 58 procurori din procuraturile teritoriale, totodată, în 24 de procuraturile teritoriale s-a acordat ajutor practic. A fost organizată și s-a desfășurat ediția a treia a concursului sub genericul "Cel mai bun discurs al procurorului în dezbaterile judiciare în cauze penale".

În perioada de referință direcția judiciară a studiat 3199 dosare penale în 3877 volume și a soluționat 4859 cereri ale părților, din care 1025 au fost admise. În rezultatul examinării cererilor și petițiilor au fost înaintate în Curtea Supremă de Justiție 665 recursuri în anulare în privința a 707 condamnați, din care în privința a 654 condamnați au fost admise, iar 4 recursuri în privința a 4 persoane au fost respinse.

Conform art.4 și 5 din Legea cu privire la Procuratură, procurorul este abilitat cu dreptul de a participa în condițiile legii la examinarea pricinilor civile, economice, și a altor cauze, atunci, când ele sunt intentate de către acesta. În acest context trebuie menționat că în anul 2004 procurorii au înaintat în instanțele judecătorești 1421 acțiuni civile în sumă de 134 mln. lei, din care au fost examinate și admise 1110, dispunându-se încasarea a 127 mln. lei în folosul statului și cetățenilor. Conform datelor organelor de executare a deciziilor judecătorești, au fost executate 350 hotărâri judecătorești adoptate în cauzele civile și economice pornite de procurori în valoare de 50 mln. lei. Totodată este necesar de menționat faptul că în rezultatul intervenirii procurorilor agenții economici debitori și persoanele fizice au recuperat benevol prejudiciul cauzat statului în valoare de 62 mln. lei.

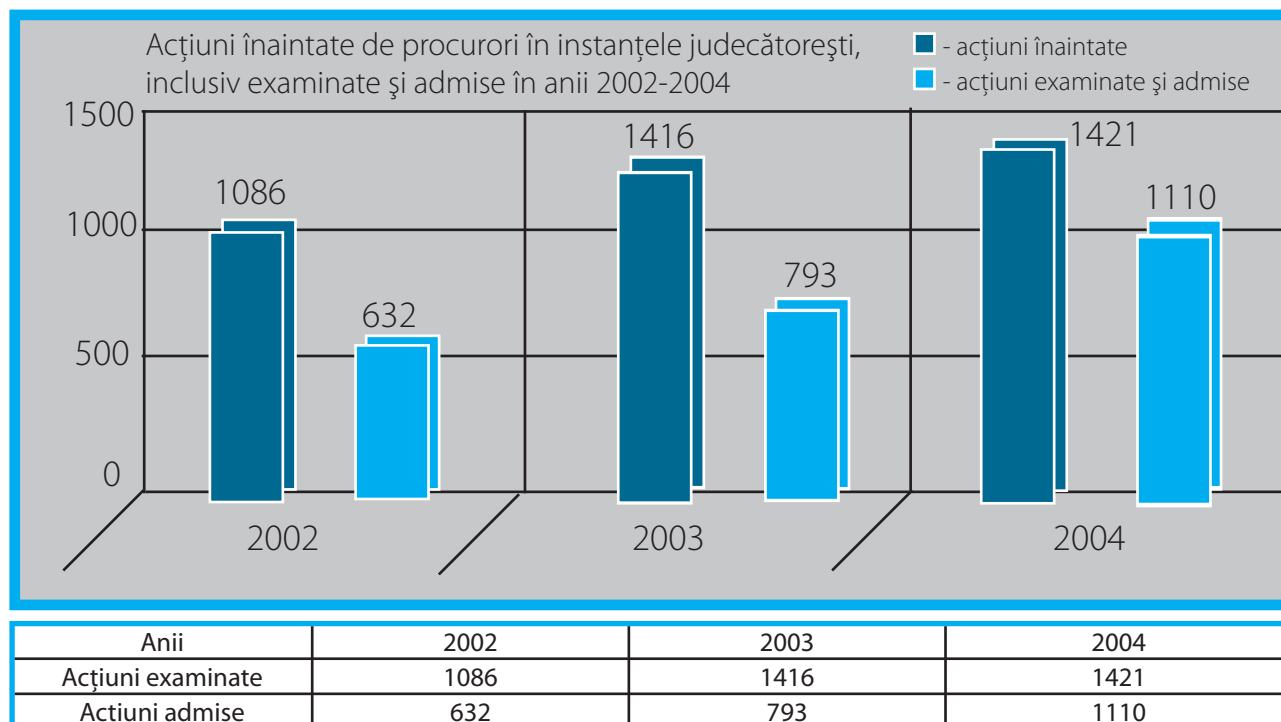
Ca exemple pot servi următoarele: _____

La 13.04.04 Procuratura Generală a înaintat acțiunea în Curtea de Apel Economică în interesele Regiei de transport electric a Primăriei mun. Chișinău către ÎS "Moldtranselectro" și Compania "Belanj Commerce Limited" privind recunoașterea nulității contractului de cesiune a creanței în valoare de 13.394.704 lei. Curtea de Apel a examinat cererea, a considerat-o întemeiată și la 20.09.04 a admis-o integral.

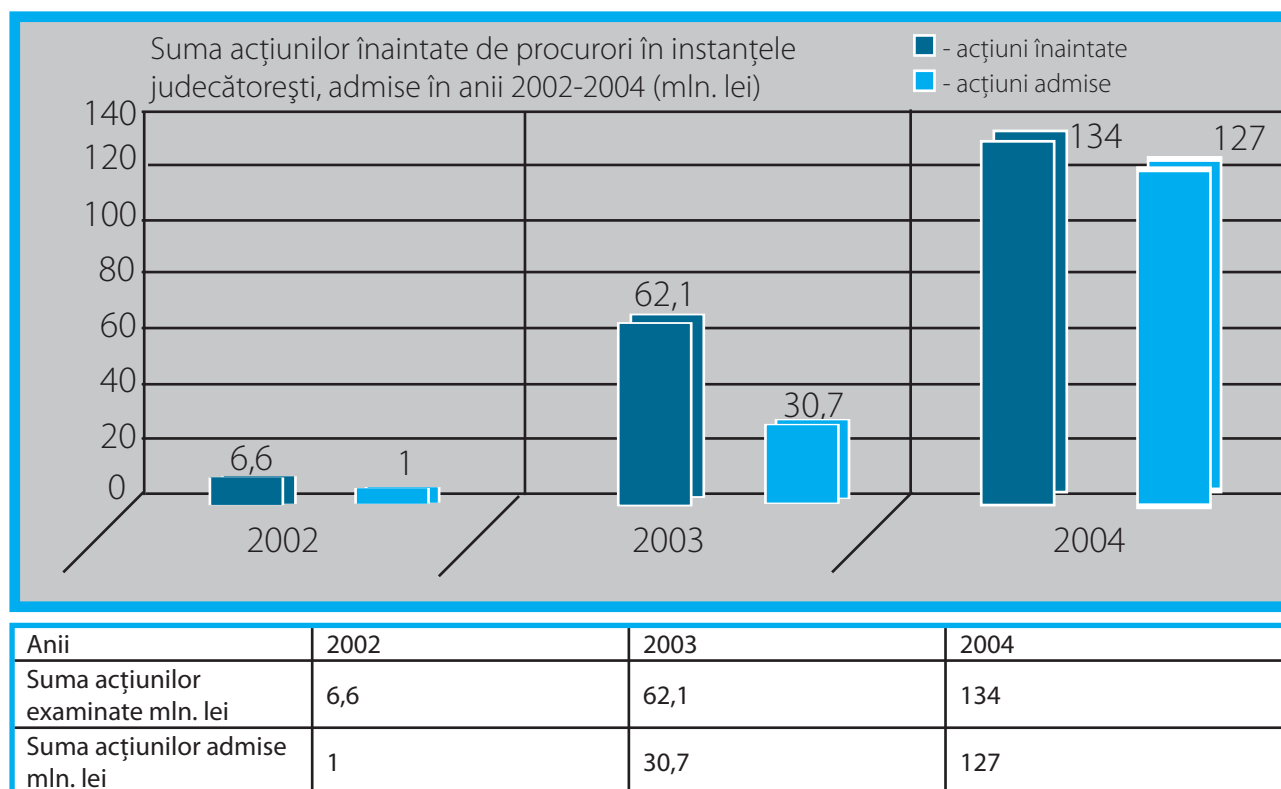
De asemenea, a fost admisă acțiunea Procuraturii Generale pornită în interesele ÎS "Moldresurse" către Combinatul de produse cerealiere Chișinău, SA "Picom", SRL "Cristal Flor" privind recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare a imobilului, în valoare de 27 mln. lei.

Cu un randament înalt a fost efectuat lucrul în domeniul vizat de către procuraturile mun. Bălți, raioanelor Fălești, Ungheni, Anenii Noi, Briceni, UTA Găgăuzia care întru apărarea intereselor și drepturilor legitime ale cetățenilor au folosit mai des mijloacele procesuale civile.

Activitatea pozitivă a procuraturilor menționate în privința înfăptuirii justiției în cauze civile se datorează conlucrării cu alte organe de drept și de control, cu mass-media.

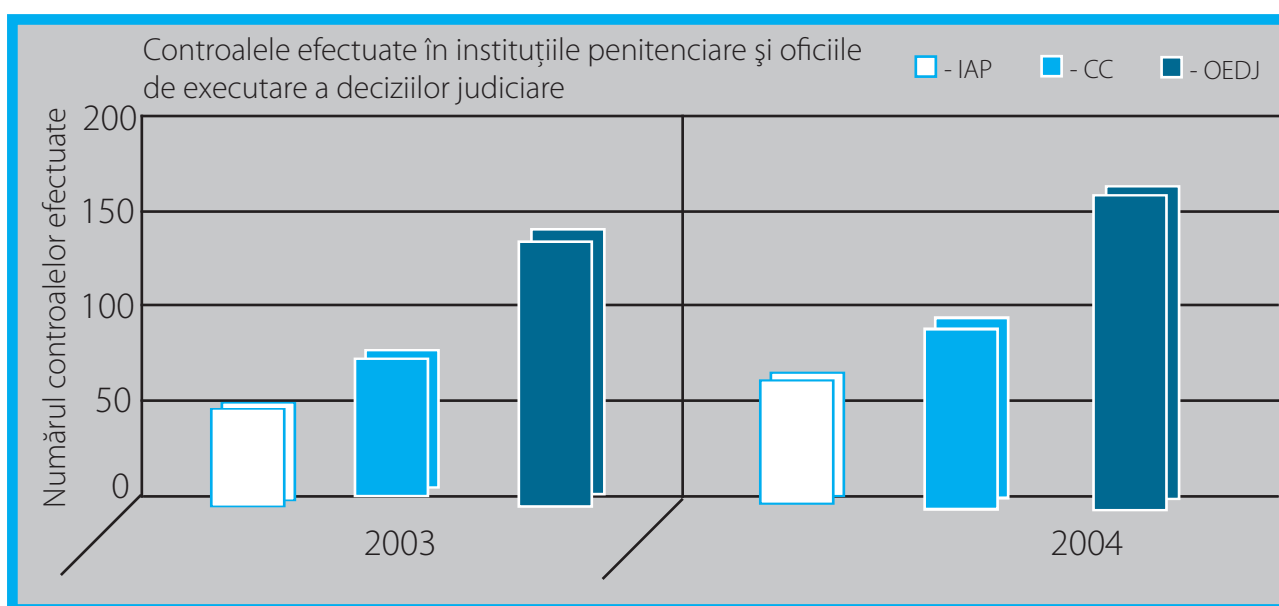
Analiza datelor statistice privind rezultatele activității organelor procuraturii la capitolul nominalizat demonstrează o sporire a acesteia în comparație cu anii 2002 - 2003.

Activitatea de control asupra legalității deținerii persoanelor în instituțiile penitenciare și în alte instituții de executare a pedepselor

Procesul formării unui stat democratic și de drept necesită o atenție deosebită în domeniul punerii în executare a pedepselor de drept penal, combaterea elementelor criminale, precum și desfășurarea unui set de măsuri social-politice, economice și ideologice de influențare asupra condamnaților. Pornind de la sarcinile organelor procuraturii, la exercitarea atribuțiilor asupra respectării legilor la executarea pedepselor procurorii au fost orientați la asigurarea legalității activității instituțiilor penitenciare, direcțiilor de executare a deciziilor judiciare, precum și la asigurarea drepturilor constituționale ale condamnaților.

Pe parcursul anului 2004 procurorii au efectuat în instituțiile penitenciare și oficiile de executare a deciziilor judiciare 329 controale, în rezultatul cărora au fost înaintate 94 sesizări, începută urmărirea penală în privința factorilor de decizie în 8 cazuri.

În cadrul controalelor a fost verificată respectarea Legii "Cu privire la petiționare", respectarea drepturilor condamnaților în timpul executării pedepsei, respectarea Legii privind asistența psihiatrică în privința persoanelor care au săvârșit fapte social periculoase, inclusiv a persoanelor cărora le-a fost acordată asistența psihiatrică, fără liberul consimțământ, în spitalele de psihiatrie din mun. Chișinău și Bălți.

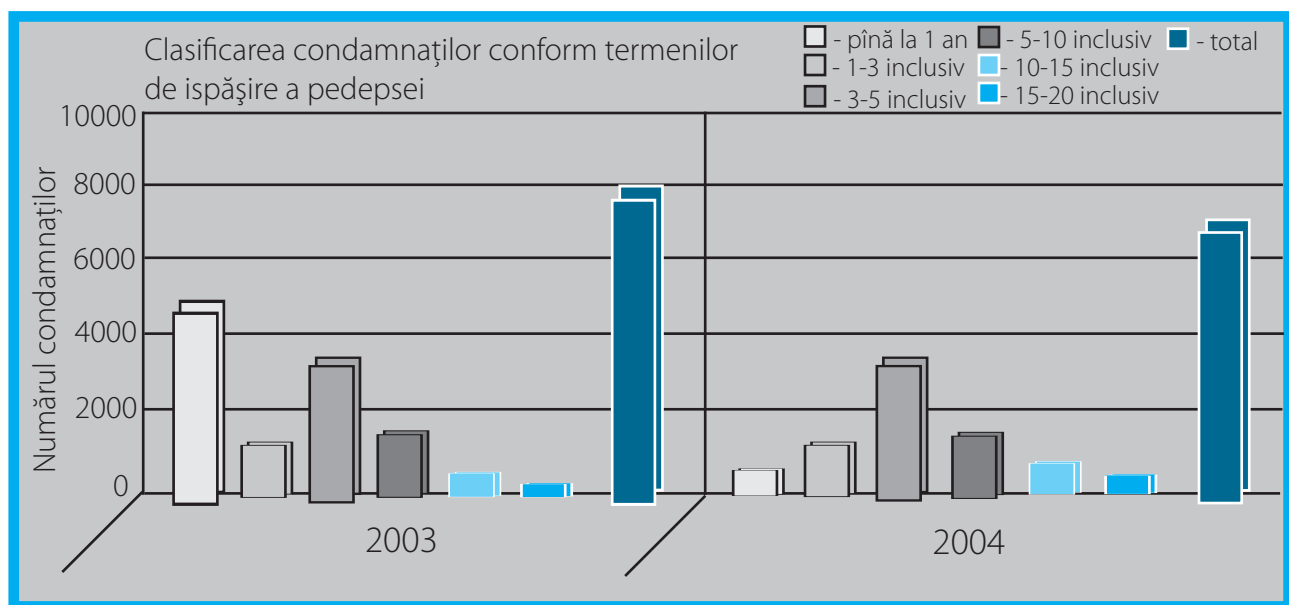
A fost efectuată generalizarea privind combaterea morbidității de tuberculoză a condamnaților din sistemul penitenciar, generalizarea privind legalitatea acordării dreptului de deplasare fără escortă și eliberării pe motiv de boală de la executarea pedepsei a condamnaților din sistemul penitenciar. Controalele au evidențiat diverse încălcări, fapt despre care a fost sesizat Ministrul Justiției, iar față de administrația instituției penitenciare nr.29/8 a fost pornită urmărirea penală în baza art.327 alin.(1) și 332 alin.(1) CP RM.

Tot în această perioadă a fost generalizată și starea respectării legislației privind deținerea condamnaților în izolatoarele disciplinare și încăperile de tip-cameră, legalitatea acordării concediilor de scurtă durată în afara locurilor de detenție conform art.77 CESDP, despre încălcările depistate fiind sesizat Directorul General al DIP MJ. În urma depistării încălcărilor legislației în vigoare la executarea pedepselor factorilor de decizie le-au fost înaintate 17 sesizări.

În 2004 a mai fost pornită urmărirea penală pe 2 cazuri conform infracțiunilor prevăzute de art.329 alin.(2) lit."b" Cod penal pe faptul eliberării nelegitime a condamnaților din Spitalul Republican de profil larg s.Pruncul al Departamentului Instituției Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

Au fost examinate 34 materiale parvenite din alte țări privind transferul condamnaților pentru executarea pedepsei în Republica Moldova. În majoritatea instituțiilor penitenciare condițiile de detenție încă nu corespund normelor sanitare și legislației în vigoare.

La moment în instituțiile penitenciare se dețin 6920 condamnați. După termenul de ispășire a pedepselor sînt clasificați după cum urmează:

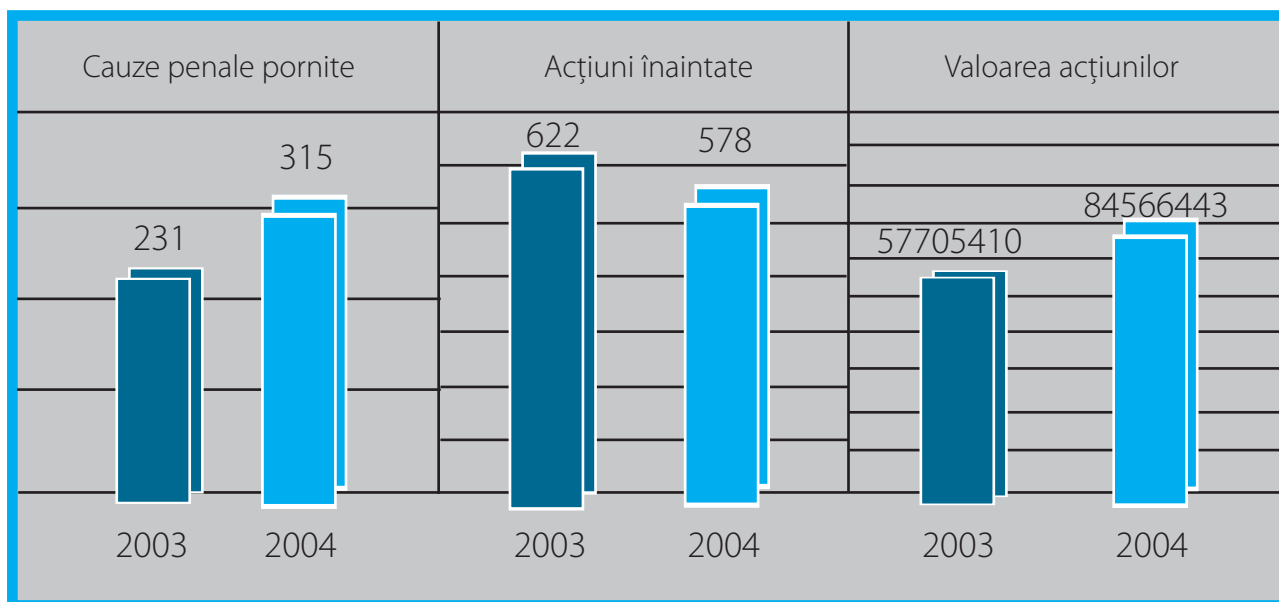
Procuratura Generală a elaborat un șir de priorități pentru anul 2005 în activitatea menționată care ar ameliora situația deplorabilă atestată.

Procuratura – reprezentant al intereselor generale ale societății și apărător al drepturilor și libertăților cetățenilor

Întru executarea prevederilor art.124 din Constituția RM privind reprezentarea intereselor generale ale societății, apărarea ordinii de drept, Legii cu privire la Procuratură, Procuratura Generală a determinat drept prioritare pentru anul 2004 următoarele direcții de activitate:

- ▶ legalitatea acumulării mijloacelor la buget și fondurile extrabugetare;
- ▶ legalitatea administrării proprietății publice de către autoritățile publice centrale și locale;
- ▶ asigurarea de către organele de resort a respectării legislației ce vizează etapa postprivatizare în agricultură, gestionarea patrimoniului proprietarilor.

În cadrul activității realizate, în 315 cazuri pe faptul încălcărilor grave a legislației financiar-economice a fost pornită urmărirea penală, au fost înaintate 578 acțiuni în instanțele de judecată privind restituirea prejudiciului cauzat statului în sumă de 84 566 443 lei (în an.2003- 622 în sumă de 57.705.410), precum și în interesele cetățenilor 831 acțiuni în sumă de 11 042 585 lei. După intervenirea procurorului, persoanele care au comis încălcări, au achitat benevol 13.410.136 mil. lei. S-au înaintat 1879 acte de procuror privind înlăturarea derogărilor de lege.

Concomitent, în urma acțiunilor întreprinse de procurori în cadrul urmăririlor penale și examinării cererilor în instanțele judecătorești a fost reparat prejudiciul cauzat statului în sumă de 57 409 669 lei. Generalizarea respectării legislației ce vizează postprivatizarea în agricultură și a practicii de procuror în acest domeniu a constatat că încălcările depistate lezează drepturile și interesele legitime ale unui număr mare de cetățeni, în special pensionari, invalizi și alte persoane din categoria social vulnerabilă la fel ca și ale statului, administrației publice locale.

În pofida măsurilor întreprinse de procurori la desfășurarea etapei postprivatizare în agricultură rămân a fi larg răspândite încălcările ce vizează :

- ▶ atribuirea ilegală sau refuzul organelor abilitate de a repartiza cote valorice și echivalente de teren;
- ▶ legalitatea lichidării fostelor întreprinderi agricole și desfășurării procesului de distribuire a patrimoniului acestora;
- ▶ vânzarea și atribuirea ilegală în arendă a terenurilor publice, inclusiv a terenurilor aferente bazinelor acvatice;
- ▶ atitudinea iresponsabilă a primarilor privind întreprinderea măsurilor ce se impun în privința arendașilor reșterțieri la plata pentru arenda terenurilor publice;
- ▶ gestionarea iresponsabilă de către organele administrației publice locale a obiectelor de menire social-culturală și a patrimoniului nesolicitat în urma lichidării fostelor întreprinderi agricole și transmis la balanța primăriilor;
- ▶ gestionarea ilegală de către arendași a cotelor echivalente de teren și a cotelor valorice.

Încalcări grave au fost depistate și privind acumularea mijloacelor la buget și fondurile extrabugetare, astfel verificarea legalității acumulării mijloacelor financiare vărsate în Fondul Ecologic Național extrabugetar de către importatorii de produse petroliere a constatat că activitatea organelor de resort la capitolul dat s-a efectuat sub nivelul scontat.

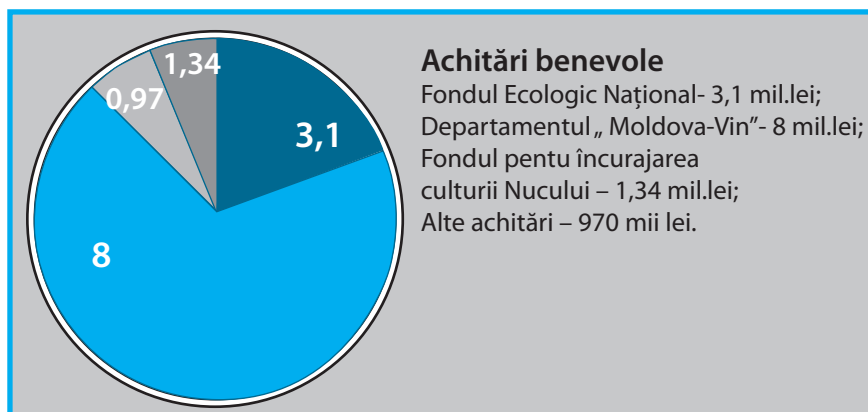
Pe parcursul anului 2003 în republică au fost importate produse petroliere în sumă totală de 1635 mil. lei, în Fondul Ecologic Național fiind vărsată suma de 10 mil. lei și rămânând neachitată suma de 3 mil. lei. La intervenirea promptă a Procuraturii Generale pe parcursul lunilor martie – mai 2004 agenții economici importatori au achitat benevol în Fondul Ecologic Național extrabugetar suma de 3,1 mil. lei.

Verificând plenitudinea achitării plăților de către agenții economici (producători de producție alcoolică) pentru folosirea mărcilor comerciale - proprietatea statului, în perioada septembrie 2003 – iunie 2004, procuratura a constatat că unii agenți economici, utilizând mărcile comerciale menționate, nu efectuează regulat și integral plățile respective pe contul trezorerial al Departamentului „Moldova-Vin”, astfel suma datoriei curente constituind în luna mai 2004 circa 5 mil. lei, iar în luna septembrie 2004 – circa 11 mil. lei.

La intervenirea procurorilor, agenții economici debitori au achitat benevol suma de aproximativ 8 mil. lei, organele procuraturii întreprinzând și acțiuni pentru încasarea datoriei în sumă de 13 mil. lei. De asemenea, s-a stabilit că legislația în vigoare nu prevedea nici un fel de măsuri de constrângere față de agenții economici care nu își onorează obligația în cauză. Ulterior au fost pregătite modificările corespunzătoare și în baza propunerilor Procuraturii Generale Parlamentul RM a modificat Legea viei și vinului nr.131-XIII din 02.06.1994.

Au fost depistate încălcări și în procesul verificării legalității exportului producției de nuci. Astfel, în perioada anilor 2002-2003 de pe teritoriul Republicii Moldova a fost exportată prin intermediul a circa 70 agenți economici producție de nuci în sumă de aproximativ 500 mil. lei. Acești agenți economici urmau să transfere în contul Fondului pentru încurajarea dezvoltării culturii nucului mijloacele prevăzute de Legea nucului și Legea bugetului de stat pe anii respectivi, care

constituie 5 mil. lei (1% din suma de 500 mil. lei). La contul Fondului pentru încurajarea dezvoltării culturii nucului au fost acumulate doar 1,96 mil. lei. Încalcările au fost admise în rezultatul lipsei de conlucrare dintre Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Departamentul Vamal. Datorită intervenirii procurorilor, agenții economici exportatori au achitat benevol circa 1,34 mil. lei. Concomitent au fost înaintate cereri de chemare în judecată privind încasarea datoriei în sumă de 1,3 mil. lei.

Procuratura Generală a generalizat și legalitatea activității organelor administrației publice locale privind incompatibilitatea deținerii funcțiilor de către aleșii locali. S-au depistat 297 cazuri de cumulare a mandatelor aleșilor locali și funcționarilor publici cu activitatea de antreprenoriat sau cu alte activități și funcții incompatibile.

Întru lichidarea acestor incompatibilități procurorii au înaintat 295 sesizări cu solicitarea demisionării aleșilor locali sau funcționarilor publici din funcțiile incompatibile cu mandatele sau activitatea publică ori depunerea mandatelor. Ulterior incompatibilitatea a fost lichidată. Generalizarea respectării legislației privind administrarea proprietății statului a denotat că în republică sunt larg răspândite încălcările în procesul activității reprezentanților statului în societățile pe acțiuni, nivelul scăzut al îndeplinirii de către reprezentanții statului a obligațiilor ce le revin.

S-a constatat și controlul insuficient din partea conducerii ministerelor vizând activitatea reprezentanților, ceea ce diminuează administrarea eficientă a proprietății statului. Organele procuraturii în cadrul activității realizate au depistat și întreprins măsuri privind lichidarea a unui șir de încălcări de ordin financiar-economic care cauzează prejudiciu intereselor cetățenilor și statului.

Astfel, Procuratură Generală verificând formarea prețului la pâine a depistat un șir de abuzuri grave din partea factorilor de decizie, care au cauzat majorarea prețurilor la produsele de panificație, fiind astfel lezate interesele statului. Ca rezultat, au fost pornite 7 cauze penale, persoanele vinovate au recuperat benevol paguba în mărime de 350 mii lei cauzată societății pe acțiuni, secția investigații financiar-economice a înaintat o cerere de chemare în judecată solicitând a i se restitui statului, în persoana SA "Combinatul de produse cerealiere", bunuri în sumă de 27 mil. lei (cererea fiind admisă integral).

La intervenirea Procuraturii Generale a fost anulată Hotărârea Curții Supreme de Justiție privind încasarea ilegală de la Ministerul Finanțelor în folosul SRL „Oferta-Plus” a 20 mil. de lei. În luna octombrie 2004 în Curtea de Apel Economică a fost înaintată o cerere de chemare în judecată privind încasarea de la SRL "Energoexport" a sumei de 12 mln. lei. Reacționarea procurorului a fost bazată pe rezultatele controlului legalității contractului dintre ÎS "Moldelectrica" și SRL "Energoexport" privind transportarea energiei electrice de la furnizorii din Republica Moldova pînă la sistemul energetic al României, la prețul de aproximativ 1,0 bani/kwh, în pofida faptului că Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a aprobat tariful la serviciile de transport și dispecerat a energiei prin rețelele ÎS "Moldelectrica" în mărime de 3,52 bani/kwh.

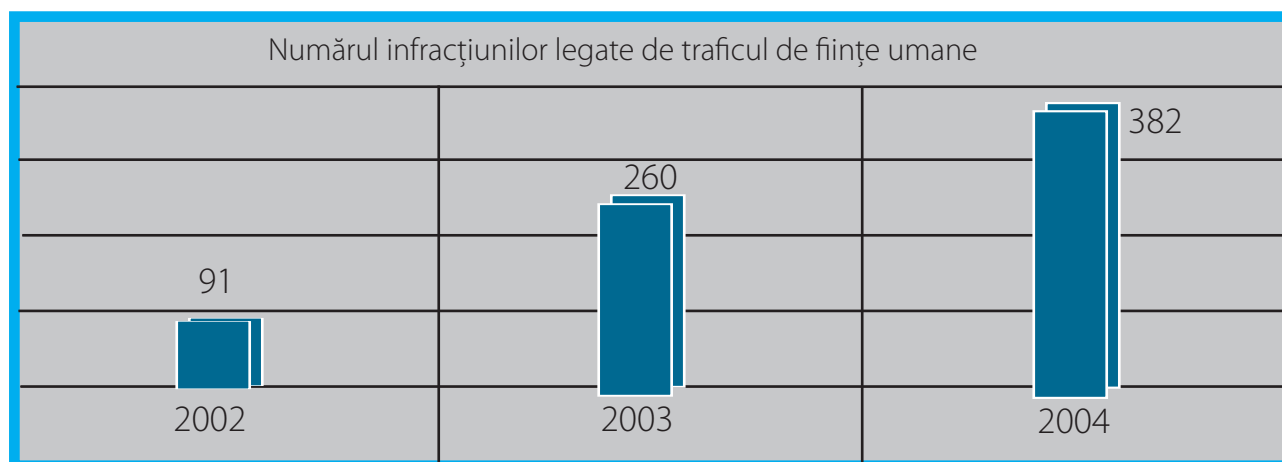
Prin Hotărîrea Curții de Apel Economice din 28.05.04, menținută în vigoare prin decizia Colegiului Economic al Curții Supreme de Justiție din 02.12.04 au fost admise în mod integral 7 cereri de chemare în judecată înaintate în interesele statului către BC "Petrolbank" (actualmente Euro Credit Bank) și un șir de firme private despre recunoașterea nulă a tranzacțiilor de înstrăinare a acțiunilor și recunoașterea dreptului de proprietate a statului asupra acțiunilor contestate. În baza Hotărîrii judecătorești nominalizate, care deja a fost executată, statul în persoana Ministerului Finanțelor a fost recunoscut proprietar al 2,7 mil. acțiuni cu valoarea totală de 22,7 mil. lei și deținător al acțiunilor în mărime de 20,5 % din capitalul statutar al BC "Euro Credit Bank". De asemenea, în Curtea de Apel Economică au fost înaintate cereri de chemare în judecată prin care s-a solicitat recunoașterea nulității contractelor de vânzare-cumpărare a unor imobile din str. Alba Iulia, 75, mun. Chișinău. În urma acestor tranzacții statului i-a fost cauzat un prejudiciu în valoare totală de 2,8 mil. lei.

Procuratura Generală a examinat materialele privind transmiterea în gaj a activelor SA "Fabrica de zahăr Ghindești" și la 15.11.2004 a pornit urmărirea penală în baza art.196 alin.(4) Cod penal în privința unor factori de decizie ai Societății prin acțiunile cărora prețul real al bunurilor gajate a fost diminuat cu 37.018.890 lei.

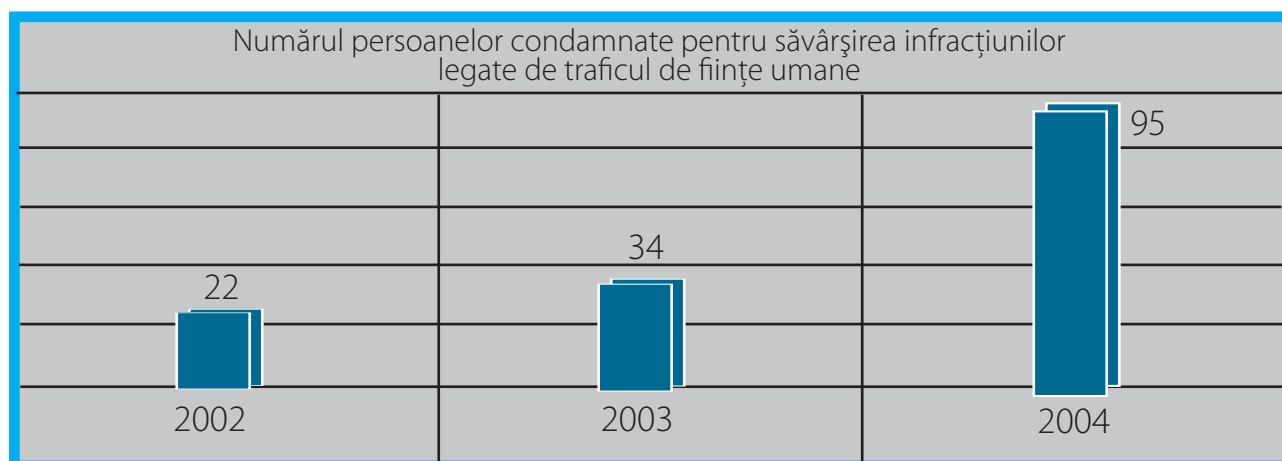
Ținînd cont de problemele primordiale din societate, de starea social-economică din țară secția a stabilit un șir de priorități pentru anul viitor care sînt reflectate în Strategia de dezvoltare a organelor procuraturii pentru anii 2005-2010.

Prevenirea și Combaterea Traficului de Ființe Umane

Măsurile suplimentare întreprinse de organele procuraturii și alte organe de ocrotire a ordinii de drept pe parcursul anului 2004 au impulsionat considerabil activitățile de combatere a traficului de ființe umane. În anul 2004 au fost pornite și investigate 382 procese penale legate de traficul de ființe umane, inclusiv 238 crime de trafic de persoane, 103 crime de proxenetism, 33 crime de trafic de copii și 8 crime de scoatere ilegală a copiilor din țară. Comparativ cu anul 2003 în anul 2004 s-au depistat cu 122 crime de acest gen mai multe, iar în comparație cu anul 2002 - de 4 ori mai multe.

În instanțele de judecată în 2004 au fost trimise pentru examinare în fond 176 cauze penale legate de traficul de persoane, iar pentru săvârșirea acestor infracțiuni instanțele judecătorești au condamnat în anul 2002 - 22 persoane, în 2003 - 34 persoane, iar în 2004 - 95 persoane, adică aproape de 3 ori mai multe.

Pe parcursul anului 2004 procurorii au efectuat 85 controale asupra respectării legislației cu privire la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, în urma cărora au înaintat 10 sesizări privind lichidarea încălcărilor de lege, a cauzelor și condițiilor ce le-au favorizat. În vederea prevenirii traficului de ființe umane și informării populației despre activitatea de combatere a acestui fenomen procurorii au ținut 105 lecții și convorbiri cu această problematică.

Cu suportul financiar al Oficiului Chișinău al Organizației Internaționale pentru Migrațiune în iulie 2004 Procuratura Generală a început editarea Buletinului Informativ, în care este reflectată activitatea organelor procuraturii în combaterea traficului de ființe umane, practica urmăririi penale și practica judiciară în aceste cauze, experiența

organelor de drept din țară și de peste hotare privind activitatea de prevenire și combatere a fenomenului infracțional dat. În această activitate Procuratura Generală a cooperat și colaborat cu organismele internaționale și organizațiile neguvernamentale, printre care pot fi menționate Ambasada SUA în Moldova, Misiunea OSCE în Republica Moldova, Oficiul Chișinău al Organizației Internaționale pentru Migrație, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), Centrul Internațional de Promovare și Protecție a Drepturilor Femeii „La Strada” și Centrul de Prevenire a Traficului de Femei. Cu susținerea financiară și metodologică a acestor organizații pe parcursul anului 2004 au fost organizate mai multe seminare naționale și internaționale în problemele dezvoltării legislației penale în domeniu, protecției și asistenței victimelor traficului, instruirii polițiștilor, procurorilor și a judecătorilor.

E de menționat că activitățile de ridicare a profesionalismului procurorilor și ofițerilor de urmărire penală, precum și a judecătorilor au influențat pozitiv asupra calității urmăririi penale în aceste cauze, au condus la mărirea considerabilă a numărului persoanelor condamnate pentru comiterea a astfel de infracțiuni, cu toate că urmărirea penală în cazurile de trafic se efectuează cu mari dificultăți, mai ales din cauza statutului special al victimei traficului care, de regulă, nu acceptă colaborarea cu organele de drept, în multe cazuri face declarații ce nu corespund realității, incomplete sau contradictorii. Deseori victima după depunerea declarațiilor de trafic, sub influența traficantilor, pleacă din nou peste hotare sau se ascunde de organul de urmărire penală, își schimbă declarațiile, întreprinde alte acțiuni ce complică desfășurarea urmăririi penale.

Deoarece măsurile de protecție de stat a părții vătămate, a martorilor și a altor persoane în procesul penal, prevăzute de Legea nr. 1458 din 28.01.1998, se aplică extrem de rar și anevoios, cu aportul și susținerea materială și financiară a organismelor internaționale și organizațiilor neguvernamentale menționate a fost posibil de a proteja și a asista juridic, medical, social cu mult mai multe victime ale traficului de ființe umane, fapt ce s-a reflectat pozitiv asupra reușitei proceselor penale și tragerii la răspundere a traficantilor.

Secția protecție a drepturilor și intereselor constituționale și combaterea traficului de ființe umane intenționează a continua această activitate de instruire a procurorilor și ofițerilor de urmărire penală și în anul 2005, dezvoltând și mai mult relațiile de cooperare cu organismele internaționale și organizațiile neguvernamentale cu atribuții în domeniu.

Protecția Drepturilor Copilului, prevenirea și combaterea delincvenței juvenile

În anul 2004 nivelul criminalității între minori a crescut, ponderea acestui fenomen constituind aproximativ 12% din numărul total al infracțiunilor înregistrate. De către minori și cu participarea acestora au fost săvârșite peste 2753 infracțiuni, cu 9,8% mai multe decât în anul 2003. În unele unități administrativ - teritoriale s-a înregistrat o creștere considerabilă a criminalității juvenile, cum ar fi raioanele Anenii Noi - cu 66%, Cantemir - cu 76%, Dondușeni - cu 170%, Orhei - cu 90%, Șoldănești - cu 122% și Singerei - cu 411% mai multe decât în 2003. Numărul crimelor săvârșite de minori și cu participarea acestora s-a mărit în 23 raioane. Ca și în anii precedenți minorii preponderent săvârșesc infracțiuni legate de sustragerea bunurilor materiale.

Analiza datelor privind delincvența juvenilă denotă că situația criminogenă între minori este influențată de starea calitativ nouă în care copiii cresc și se educă. În ultimii ani s-a lărgit considerabil câmpul infracțional și în majoritatea cazurilor predomină scenele de violență și cruzime, abuz și indiferență față de copii și problemele lor. Pretutindeni se constată accesul liber al minorilor la procurarea băuturilor spirtoase, slăbirea rolului familiei, al corpului didactic din instituțiile de învățământ în instruirea și educarea copiilor, activitatea insuficientă a organelor de resort în soluționarea problemelor minorilor, pasivitatea societății civile față de problemele generației tinere, la general, și de combaterea delincvenței juvenile, în special.

O problemă acută cu care se confruntă azi societatea, în deosebi minorii, este cea a vagabondajului, care constituie un teren fertil pentru criminalitatea minorilor. Prin Hotărârea Guvernului nr. 233 din 28.03.2001 au fost adoptate măsuri concrete pentru diminuarea fenomenului vagabondajului și a cerșetoriei. S-a decis să fie create în fiecare unitate administrativă de nivelul doi centre (case, aziluri) de plasament temporar al copiilor vagabonzi, însă astfel de centre au fost create doar în câteva raioane. De asemenea, nu în toate raioanele au fost întreprinse măsuri privind organizarea evidenței persoanelor fără surse de existență, inclusiv a cerșetorilor, vagabonzilor și "copiilor străzii", cum se cere în hotărârea menționată.

În majoritatea raioanelor activitatea inspectorilor pentru minori și moravuri la prevenirea și combaterea delincvenței juvenile este nesatisfăcătoare și poartă un caracter formal. Birourile de ordine publică ale comisariatelor de poliție, din care fac parte inspectorii pentru minori, rămân o verigă slabă în activitatea de prevenire și combatere a delincvenței juvenile.

S-a constatat că și organele administrației publice locale manifestă un interes scăzut față de soarta copiilor vulnerabili. Primăriile nu întreprind măsuri orientate spre organizarea odihnei copiilor, angajarea acestora în munca social-utilă. În multe raioane nu activează comisiile pentru minori sau activitatea comisiilor existente se reduce la depistarea familiilor social-vulnerabile. În teritoriu lipsesc serviciile sociale orientate la prevenirea delincvenței juvenile și ocrotirea copiilor aflați în dificultate. Nu există un sistem al instruirii complementare a copiilor, constituit din activități extrașcolare de diferit profil, ce ar avea menirea să dezvolte aptitudinile și capacitățile individuale ale copiilor.

În vederea intensificării activității procurorului în protecția drepturilor copilului și combaterea delincvenței juvenile, în baza ordinului Procurorului General nr.54/21 din 29 martie 2004 în fiecare procuratură teritorială au fost numiți procurori-responsabili de această activitate în teritoriu. Problemele în cauză au fost obiectul de discuție la ședința Colegiului Procuraturii din 4 noiembrie 2004.

Secția respectivă a Procuraturii Generale a generalizat respectarea legislației la încuviințarea adopției, inclusiv de către cetățenii străini, precum și respectarea drepturilor copilului în acest domeniu. Studiul asupra informațiilor autorităților publice, organelor de drept a relevat că în ultimii ani adopția internațională a copiilor în republică a cunoscut o creștere substanțială, devenind și o problemă cu caracter transnațional. Problema fundamentală a adopției s-a deplasat în planul copiilor abandonați, rămași fără îngrijirea părintească și al copiilor instituționalizați, pentru care adopția este singura alternativă.

Conform datelor Comitetului pentru Înfierare și ale organelor de tutelă și curatelă pe parcursul anilor 2002-2004 au fost încuviințate 149 adopții internaționale. În Republica Moldova sunt acreditate 20 organizații străine, care au

obținut dreptul să desfășoare activitate în domeniul adopției, 9 dintre ele fiind acreditate în anul 2004. În urma controlului au fost depistate cazuri, când normele materiale și procesuale au fost încălcate, lezându-se drepturile copilului, ale părinților biologici, precum și ale adoptatorilor. Legislația cu privire la adopție prevede condiții speciale în cazurile de adopție internațională. Adopția copilului de către cetățeni străini poate fi încuviințată numai dacă adoptatorii străini întrunesc atât condițiile impuse de legislația statului ai cărui cetățeni sunt sau în care își au domiciliul, cât și condițiile impuse de legislația Republicii Moldova, precum și dacă țara lor este parte a Convenției asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale sau dacă în acest domeniu există un acord bilateral între state. Cetățenii străini pot să adopte un copil numai dacă toate posibilitățile de adopție, luare sub tutelă, curatelă s-au transmis în familia cetățenilor Republicii Moldova sau epuizat și dacă acest copil este inclus în lista copiilor propuși spre înfiere, care se publică anual în Monitorul Oficial.

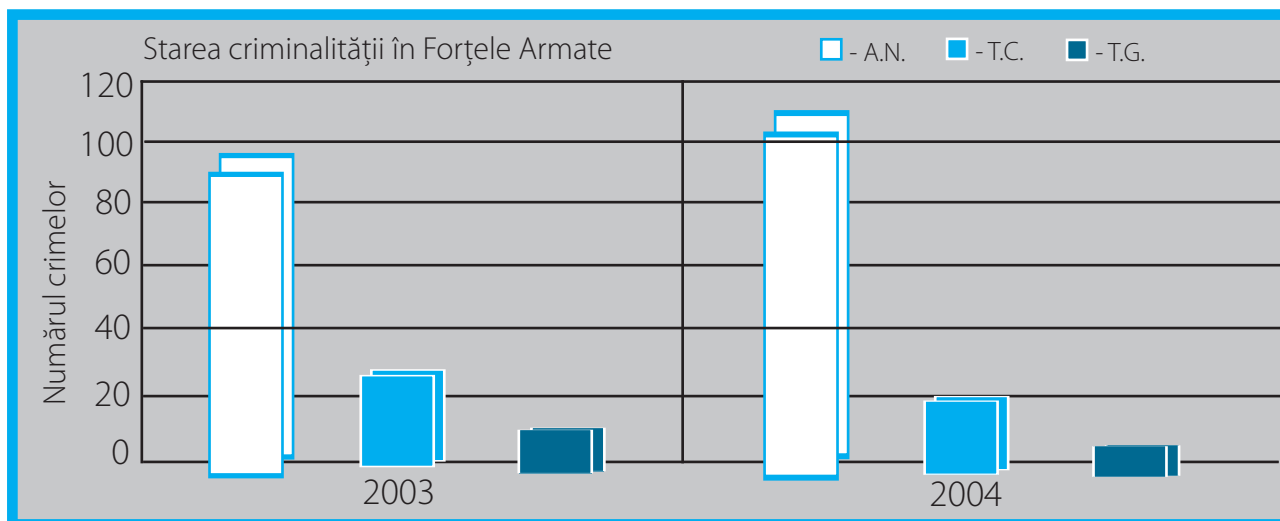
Cu toate acestea, în cadrul controlului s-au depistat cazuri de încuviințare a adopției de către cetățeni străini, fără prezentarea actelor necesare și fără a se face dovadă respectării acestor condiții speciale. Deși procurorii, conform noului Cod de procedură civilă, nu mai participă la adoptarea unor astfel de decizii, ei nu pot rămâne fără a intervine la semnalele de trafic de copii sub pretextul adopției.

La 11 ianuarie 2005 Procurorul General a ținut un raport la Consiliul Suprem de Securitate și a informat conducerea țării despre neregulile ce au fost depistate la încuviințarea adopției internaționale. Consiliul a decis ca procurorii să monitorizeze acest proces în așa mod, încât să nu fie admis nici un caz de adopție contrar legii, a propus crearea unei comisii în frunte cu Procurorul General pentru armonizarea legislației interne la standardele internaționale.

Activitatea de control asupra executării legilor în Forțele Armate în anul 2004

Pe parcursul anului 2004 secția militară în comun cu procuraturile militare și-au orientat activitatea spre protejarea drepturilor constituționale ale militarilor, la preîntâmpinarea și depistarea infracțiunilor și a altor încălcări grave de disciplină militară săvârșite de militari la efectuarea serviciului militar.

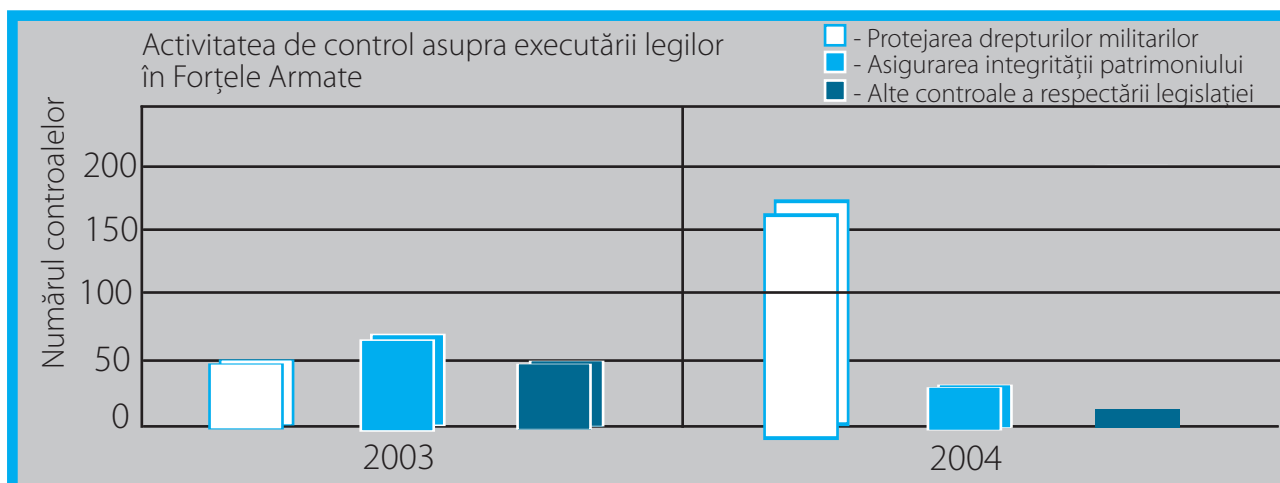
În anul 2004 în Forțele Armate ale Republicii Moldova au fost înregistrate 146 infracțiuni, cu 10 mai multe ca în anul 2003.

Luând în considerație efectivul Forțelor Armate, în anul 2004 în Armata Națională la 1000 militari au revenit 19 infracțiuni; în Trupele de Carabinieri – 10 infracțiuni și în Trupele de Grăniceri – 3 infracțiuni.

Pornind de la situația reală în trupe, procurorii militari se deplasau în permanență la fața locului, se întâlneau cu colectivele de militari, efectuau măsuri de propagare și explicare a legislației în vigoare, prezentau informații pe marginea rezultatelor urmăririi penale în cauze penale concrete. Astfel, procurorii militari au ținut 429 prelegeri în colectivele de militari, cu 227 mai multe comparativ cu anul precedent. Aceste măsuri au contribuit la descoperirea multor infracțiuni, în special a celor legate de admiterea relațiilor neregulate, a cazurilor de exces de putere și abuz de serviciu din partea persoanelor cu funcții de răspundere.

Executând sarcinile înaintate și cerințele legislației, procurorii militari au acordat o atenție deosebită activității de exercitare a controalelor privind respectarea legilor în Forțele Armate. Astfel, în an.2004 au fost efectuate 204 controale, cu 46 mai multe decât în anul precedent.

În urma controalelor efectuate comandamentului militar i-au fost înaintate 145 acte de reacționare ale procurorului. Urmărirea penală a fost terminată pe 184 cauze penale, din care 131 au fost remise cu rechizitoriu instanței de judecată. Din numărul total de cauze penale finalizate, în 66 urmărirea penală a fost încheiată în termen de pînă la o lună. În perioada raportată procurorii militari au reprezentat învinuirea în judecătoria militară în 128 cauze penale, fiind încheiate 68 acorduri de recunoaștere a vinovăției cu învinuiți și inculpați.

În urma controalelor efectuate au fost descoperite 24 infracțiuni, inclusiv tănuite de comandament. Constatînd indicii infracțiunii de inacțiune la exercitarea puterii în acțiunile persoanelor cu funcții de răspundere, procurorii militari au început urmărirea penală în privința a 3 comandanți de unități militare, care au fost recunoscuți de instanța de judecată vinovați și condamnați.

În perioada vizată de timp procurorii militari au efectuat controale inopinate în unități militare în scopul depistării faptelor de folosire a militarilor în termen la lucrări nesanctionate în afara unităților militare. Ca rezultat, au fost începute trei cauze penale în privința a 3 ofițeri.

Procurorii militari au exercitat operativ urmărirea penală pe faptele de sustragere din depozitele de muniții ale Armatei Naționale a munițiilor, de atitudine neglijentă față de obligațiile de serviciu din partea persoanelor cu funcții de răspundere și pe cele de păstrare ilegală a armelor de foc și munițiilor. Pentru astfel de acțiuni au fost trași la răspundere penală 6 militari, inclusiv 2 ofițeri superiori, și 5 persoane civile, au fost depistate și ridicate 31 aruncătoare de grenade, 213 grenade de model „F-1” și o cantitate impunătoare de muniții.

Asigurînd transparența activității procuraturilor militare, au fost furnizate organelor mass-media (presa scrisă, televiziune, radio, agenții de presă) 79 informații cu privire la starea legalității și criminalității în trupe. Secția militară a planificat pentru perspectivă un șir de măsuri organizatorice întru îmbunătățirea calității controalelor efectuate și a actelor de reacționare, elaborarea și studierea noilor metodici de efectuare a unor controale concrete, ridicarea măiestriei profesionale a lucrătorilor procuraturilor militare.

Generalizînd activitatea desfășurată în anul trecut, procuraturile militare și-au propus sarcini concrete întru îmbunătățirea calității controalelor privind executarea legilor în Forțele Armate, protejarea drepturilor constituționale ale militarilor, asigurarea integrității patrimoniului militar și luarea de măsuri întru restituierea prejudiciului cauzat statului, eficientizarea urmăririi penale și a activității de profilaxie a criminalității.

Activitatea de cooperare internațională

Pentru a corespunde exigențelor ce rezultă din angajamentele de integrare europeană, la fel ținând cont de faptul că Procuratura Republicii Moldova, este organul central de asistență juridică în materie penală necesitatea unei ample cooperării internaționale se simte tot mai pronunțat.

Întru executarea obligațiilor ce revin organelor procuraturii conform actelor internaționale semnate și ratificate de către Moldova, Programului de Acțiuni Moldova-Uniunea Europeană, prevederilor Codului de Procedură Penală, a sarcinilor stipulate în ordinul Procurorului General din 17 decembrie 2004 Cu privire la cooperarea internațională a Procuraturii Republicii Moldova în anul curent a fost acordată o atenție susținută relațiilor de cooperare cu organele similare din alte țări, cu organismele internaționale și realizate un șir de măsuri care au accelerat activitatea nominalizată.

Conducerea Procuraturii Generale, conform programelor lunare de dezvoltare, extindere și diversificare a relațiilor de cooperare a Procuraturii Generale cu alte instituții similare din străinătate și cu organismele internaționale pe parcursul anului a avut mai mult de 40 de întreveneri cu reprezentanți ai misiunilor diplomatice din țară, ai organismelor internaționale, organizate atât la solicitarea procuraturii, cât și a altor părți, în cadrul cărora au fost discutate un șir de chestiuni privind eficientizarea colaborării internaționale în cele mai stringente probleme ce țin de combaterea criminalității organizate, traficului de ființe umane, corupției, crimei economice, criminalității juvenile. În special menționăm întrevenerile cu Ambasadorii SUA, Turciei, Franței, cu reprezentantul special al Secretarului General al Consiliului Europei, reprezentantul UNICEF în Moldova, reprezentantul special al OSCE în probleme de combatere a traficului de ființe umane, reprezentanții Ministerului de Externe al Franței cu misiuni în domeniul combaterii crimei organizate, reprezentantul Departamentului de Stat al SUA în probleme de anti-trafic de ființe umane, Directorul executiv al Transparency Internațional Moldova, reprezentanții ABA CEELI în Moldova etc.

O colaborare foarte productivă în probleme de combatere a corupției și traficului de ființe umane, alte probleme juridice a fost realizată în anul curent cu Ambasada SUA în Republica Moldova, în special Consilierul în probleme juridice al Ambasadei SUA în Moldova dna Holly Wiseman. Cu suportul Ambasadei pentru colaboratorii organelor procuraturii au fost organizate un șir de seminare în probleme de combatere a corupției, traficului de ființe umane, precum și 3 vizite de studiu în SUA, România și Turcia în scopul familiarizării cu legislația, practica avansată a organelor de drept în combaterea corupției și traficului de ființe umane, stabilirea de relații la nivel de oficiali într-o colaborare mai fructuoasă.

Datorită aceleiași conlucrări cu Ambasada SUA în luna octombrie a fost organizată o masă rotundă cu genericul Prezentul și viitorul instituției acordului de recunoaștere a vinovăției în Republica Moldova: între teorie și practică, în cadrul căreia au fost abordate problemele cu care se confruntă lucrătorii practici în aplicarea prevederilor legale menționate și soluțiile care ar permite depășirea situației și sporirea eficienței aplicării legislației în cauză. O colaborare la fel de fructuoasă a fost realizată în anul curent și cu Oficiul OIM în Moldova, OSCE, UNICEF, PNUD. În anul 2004 procurorii din Moldova au participat la întrunirile organizate în cadrul Biroului Coordonator al Conferinței Procurorilor Generali din Europa, Grupului Consultativ al Procurorilor din Sud - Estul Europei, Consiliului Coordonator al Procurorilor Generali din statele CSI, care au luat în discuție chestiuni ce țin de sarcinile și rolul organelor procuraturii la etapa actuală, cooperarea în combaterea corupției, crimelor transnaționale, terorismului, schimbul de informații între instituțiile de pregătire profesională a procurorilor și instituțiile de cercetări științifice în domeniul dreptului.

Lucrătorii procuraturii au participat la elaborarea și definitivarea Planului de cooperare dintre Republica Moldova, Consiliul Europei și Uniunea Europeană. Au fost realizate un șir de activități și în cadrul programelor și grupurilor de lucru ale Consiliului Europei, Pactului de Stabilitate, Uniunii Europene, astfel reprezentanții Procuraturii Generale au asigurat participarea la activitățile efectuate în cadrul GRECO, MONEYVAL, SPOC, SEEPAG.

În perioada 5-10 septembrie o delegație a Procuraturii Generale a participat pentru prima dată la întrunirea a 9-a anuală a Asociației Internaționale a Procurorilor cu genericul „Sisteme diferite, scopuri comune”, care s-a desfășurat la Seul, Coreea de Sud. În cadrul întrunirii în cauză Procurorul General a avut discuții bilaterale cu

omologii săi din mai multe țări, inclusiv Coreea, România, Finlanda, Estonia, Azerbaidjan, Armenia, cu reprezentanți ai Departamentului de Justiție al SUA, cu procurori notorii din Suedia, Olanda, Danemarca. Asociația Internațională a procurorilor, fiind prima și unica organizație de acest gen, are în calitate de membri instituții și indivizi din 130 de țări (aproape 300.000 de procurori) și își propune sporirea eficacității activității procurorilor, promovarea cooperării internaționale între membrii asociației de aceea conlucrarea și aderarea la ea poate îmbunătăți considerabil activitatea organelor procuraturii din țară. În luna decembrie au fost remise actele de aderare a Procuraturii Republicii Moldova la Asociația menționată.

Prin intermediul subdiviziunilor sale Procuratura Generală a realizat o colaborare fructuoasă privind cooperarea internațională cu Ministerul Justiției, Ministerul de Interne, Biroul Național Interpol, care sînt autorități naționale centrale în unele chestiuni de asistență juridică internațională și cooperare polițienească. Destul de strînse au fost contactele și cu Ministerul Afacerilor Externe.

Procuratura Generală, exercitîndu-și obligațiile ca organ central de acordare a asistenței juridice în materie penală, a realizat în anul curent un volum mare de lucru privind acordarea și solicitarea asistenței juridice corespunzătoare. În anul 2004 au parvenit 28 de cereri de extrădare a cetățenilor străini, 697 cereri de comisii rogatorii din alte state privind executarea unor activități procesuale. La fel au fost primite 304 materiale și dosare pentru preluarea urmăririi penale în privința cetățenilor țării noastre care au comis infracțiuni în alte state. Procuratura Generală a inițiat 243 proceduri de extrădare privind extrădarea infractorilor, cetățeni ai Republicii Moldova. Pentru aducerea infractorilor în țară au fost transmise 186 cereri de tranzitare a teritoriilor statelor terțe.

Procuratura Generală a remis în Rusia, Ucraina, România, SUA, Franța, Israel, Grecia, Bulgaria și alte state spre executare 378 cereri de asistență juridică parvenite de la organele de cercetare penală din țară. La fel au fost remise 34 cauze penale autorităților judiciare străine pentru preluarea urmăririi penale în privința cetățenilor statelor respective.

Strategia dezvoltării Procuraturii Republicii Moldova pentru a. 2005-2010 desemnează sarcini de lungă durată privind compatibilitatea activității organelor procuraturii la exigențele stipulate în Planul de Acțiuni UE-Moldova care vor conduce la ajustarea statutului și competenței, formelor și metodelor de lucru prevăzute de standardele europene, asigurarea operativității și înaltei funcționalități, reducerea termenelor acordării asistenței juridice internaționale.

Resurse umane

În anul 2004 corpul de procurori a fost alcătuit din 711 persoane, din care 548 (77,08%) – bărbați și 163 (22,92%) – femei. După vechimea în muncă în organele procuraturii numărul procurorilor se clasifică astfel: 197 (27,7%) – cu stagiul până la 3 ani; 164 (23,1%) – cu stagiul până la 5 ani; 140 (19,1%) – cu stagiul până la 10 ani; 120 (16,9%) – cu stagiul până la 15 ani; 90 (12,6%) – cu stagiul mai mare de 15 ani.

Pornind de la faptul că personalul în organele Procuraturii este factorul uman primordial în realizarea sarcinilor atribuite prin lege acestui organ, după adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a noii structuri organizaționale a Procuraturii Generale, în conformitate cu Hotărârea Parlamentului despre adoptarea Concepției cu privire la politica de personal în serviciul public, s-a purces la constituirea unui corp de procurori viabil și apt pentru îndeplinirea obiectivelor Procuraturii.

Această activitate s-a desfășurat pe principii științifice. În baza Regulamentelor elaborate și-au început activitatea Comisiile de calificare, de atestare profesională a procurorilor și de atestare a funcționarilor publici. În rezultatul acestei activități în organele Procuraturii au fost încadrați 13 procurori stagiași și 15 lucrători auxiliari.

Pe parcursul perioadei menționate la 7 ședințe ale Comisiei de atestare a funcționarilor publici au fost atestați 161 lucrători, iar la 5 ședințe ale Comisiei de atestare a procurorilor au fost atestați 82 procurori.

O atenție deosebită s-a acordat educației personalului Procuraturii pe principiile Codului deontologic al procurorului și Codului eticii conducătorului.

Pentru executare exemplară a obligațiilor de serviciu, inițiativă, operativitate și alte merite în serviciu au fost decorați cu distincții de stat doi procurori, cu insigna „Lucrător de Onoare al Procuraturii” – 4 procurori.

Activitatea Centrului de pregătire a cadrelor

Centrul de pregătire a cadrelor Procuraturii a fost inaugurat la 11 octombrie 2004 și reprezintă o subdiviziune constituită în cadrul Direcției resurse umane și are sarcina de a exercita activitatea organizațional - metodică și didactică orientată spre asigurarea pregătirii și perfecționării profesionale, teoretice și practice a procurorilor în baza noilor realizări în domeniul științei juridice, tehnicii criminalistice, practicii avansate a activității de procuror, noilor forme și metode de organizare a lucrului în organele procuraturii.

Centrul organizează și desfășoară nemijlocit procesul de instruire, elaborează planuri și programe de studii, este responsabil de buna organizare și desfășurare a seminarelor zonale de reciclare a procurorilor, elaborează și editează materiale didactice și îndrumare metodice.

Pe parcursul a două luni în cadrul Centrului au fost organizate și desfășurate cinci cursuri multidisciplinare de perfecționare profesională:

trei cursuri cu durata de două săptămâni (104 de ore fiecare), care au fost frecventate de procurorii - stagiați și procurorii - tineri specialiști (cu vechime în muncă de până la trei ani);

două cursuri cu durata de o săptămână (40 de ore fiecare) cu participarea procurorilor – șefi ai procuraturilor teritoriale și specializate.

Programele au avut un caracter aplicativ (circa o pătrime din orele planificate au fost ore practice). Lecțiile au fost predate de către procurorii - șefi de direcții, secții, servicii, adjuncții lor, unii procurori din subdiviziuni cu o bună pregătire profesională. Au fost invitați în calitate de lectori lucrători practici din instanțele judecătorești, instituțiile de expertiză.

Structura finanțării Procuraturii în anul 2004

Denumirea cheltuielilor conform clasificăției economice a cheltuielilor bugetare	Aprobat conform Legii bugetului (mii lei)	Finanțat (mii lei)
- Întreținerea organelor Procuraturii	28885,4	28885,4
inclusiv :		
Retribuirea muncii	20635,3	20635,3
Contribuțiile la buget	714,2	714,2
Plata mărfurilor și serviciilor	5346,0	5346,0
Deplasări în interes de serviciu	214,0	214,0
Primele asigurării asistență medicală	314,9	314,9
Transferurile către populație	2,0	2,0
Procurarea de utilaj	1159,0	1159,0
Reparația capitală a clădirilor administrative	500,0	500,0
- Investiții capitale în construcție	632,5	632,5
- Pensile și indemnizația viageră	4252,6	4252,6
- Alocațiile lunare de stat invalizilor de război	30,7	30,7
Total	33801,2	33801,2

Elaborarea cadrului normativ ce reglementează activitatea Procuraturii

Pe parcursul anului 2004 au fost elaborate 55 acte normative care au contribuit la consolidarea cadrului normativ departamental. Cele mai importante acte vizează reglementarea organizării activității organelor Procuraturii, apărarea și realizarea drepturilor și libertăților cetățenilor, personalul Procuraturii dintre care pot fi evidențiate în mod special:

- ▶ Strategia de dezvoltare a organelor Procuraturii pentru perioada anilor 2005 – 2010;
- ▶ Concepția asigurării securității interne în organele Procuraturii;
- ▶ Concepția de creare și promovare publică a imaginii Procuraturii Republicii Moldova;
- ▶ Concepția activității analitice în organele Procuraturii;
- ▶ Codul deontologic al procurorului;
- ▶ Codul de etică al conducătorului;
- ▶ Regulamentul cu privire la actele normative ale Procuraturii;
- ▶ Regulamentul privind organizarea activității analitice în organele Procuraturii;
- ▶ Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de atestare profesională a procurorilor;
- ▶ Regulamentul privind verificarea candidaților la funcții publice în organele Procuraturii;
- ▶ Regulamentul cu privire la examinarea adresărilor parvenite în organele Procuraturii;
- ▶ Regulamentul privind accesul la informațiile deținute de organele Procuraturii;
- ▶ Instrucțiunea cu privire la modul de difuzare prin intermediul mijloacelor de informare în masă a informației publice despre activitatea Procuraturii etc.

Relații cu publicul

Activitatea Procuraturii în domeniul organizării și desfășurării lucrului cu cererile, petițiile, propunerile cetățenilor denotă că punerea în aplicare a noii legislații procesuale n-a influențat asupra frecvenței adresărilor cetățenilor în organele procuraturii. Dinamica adresărilor scrise și orale în organele Procuraturii în ultimii 3 ani se prezintă în felul următor:

Tabel.1

Anul	În total adresări	Primiți în audiență	Petiții parvenite	Petiții soluționate	Admise
2004	54315	26650	27665	18921	4668
2003	52545	25314	27231	18849	4823
2002	51045	26968	24077	19431	4935

Din cele expuse rezidă că numărul adresărilor cetățenilor și persoanelor juridice pe parcursul perioadei de referință a variat, media fiind de 49453, în anul 2004 înregistrându-se o depășire a indicelui dat cu 9,8 la sută. Conform datelor statistice, din petițiile parvenite în adresa Procuraturii - 70% sînt examinate de organele Procuraturii, restul fiind remise organelor competente respective. Circa 25 la sută din petițiile examinate sînt admise.

În anul 2004 de către procurori au fost recunoscute întemeiate și admise, cu adoptarea actelor de reacționare, 4668 petiții sau 24,6%, ceea ce este cu 3% mai puțin decît în ultimii doi ani. Cele mai multe reclamații întemeiate țin de problemele generale – 23 la sută, ele fiind urmate de cele ce vizează problemele urmăririi penale – 20 la sută. Cel mai mare număr de petiții rezolvate, cu adoptarea deciziilor respective, revine procuraturilor: mun. Chișinău – 1011 (admise – 229 sau 22,6%), mun. Bălți – 721 (admise 110 sau 15,2%), sect. Rîșcani – 648 (admise – 137 sau 21%), r.Ungheni – 468 (admise – 213 sau 45,5%), sect. Botanica – 461 (admise – 101 sau 21,9%), sect. Centru – 425 (admise – 105 sau 24,7%), r. Hîncești – 395 (admise – 119 sau 30,1%), r. Cahul – 346 (admise - 82 sau 23,6%), r.Briceni – 343 (admise – 228 sau 66,4%), sect. Ciocana – 337 (admise – 74 sau 21,9%), r. Drochia – 310 (admise – 141 sau 45,4%).

Un rol important în activitatea organizatorică și de dirijare a activității procuraturilor subordonate în domeniul vizat îi revine Procuraturii Generale, care coordonează lucrul respectiv conform direcțiilor specializate prin diferite metode, dar și prin soluționarea unui număr impunător de interpelări, cereri, reclamații parvenite la Procuratura Generală direct de la cetățeni, persoane juridice, organele supreme ale puterii de stat și executive.

Pe parcursul anului 2004 secțiile Procuraturii Generale au examinat 8818 cereri și petiții, din care 23% au fost admise. În audiență au fost primiți 8204 cetățeni.

În perioada de referință a numărului petițiilor repetate în raport cu anul 2003 s-a diminuat cu 780 ceea ce demonstrează sporirea calității examinării petițiilor primare.

Asigurarea transparenței și publicității organelor procuraturii

Proclamarea în Constituția Republicii Moldova a drepturilor cetățenilor la informație, democratizarea continuă a societății și aspirațiile cetățenilor în formarea unui stat bazat pe drept presupun crearea în fiecare organ public a unor structuri specializate de informare a populației asupra activității lor. În mare măsură aceasta se referă la organele procuraturii, or ele sunt deținători ai informației ce prezintă interes social sporit pentru publicul larg. Aceste deziderate au servit temei pentru instituirea în cadrul Procuraturii Generale a serviciului de presă.

Serviciul de presă în perioada de referință a fost acea verigă de legătură între Procuratura Generală și procuraturile subordonate care a contribuit la activizarea considerabilă a relațiilor cu mass-media. În anul 2004 au fost acreditați pe lângă Procuratura Generală 16 ziariști. În perioada de referință, au fost organizate conferințe de presă, briefing-uri, difuzate către mass-media circa 1282 informații vizînd activitatea organelor procuraturii. Zilnic, s-a efectuat revista presei cu selectarea materialelor ce vizează activitatea Procuraturii cu remiterea celor care necesită intervenirea procurorului pentru o eventuală reacționare.

De asemenea, cu concursul nemijlocit al angajaților serviciului au fost editate primele patru numere ale Buletinului Informativ al Procuraturii Republicii Moldova. În comun cu Compania Publică Națională „Teleradio-Moldova” a fost realizat documentarul „Consacrați Legii” – dedicat activității Procuraturii Republicii Moldova.

În vederea optimizării calității lucrului în domeniul respectiv, concentrarea eforturilor serviciului au fost axate pe următoarele direcții:

- ▶ Instruirea continuă a procurorilor teritoriali și specializați în domeniu;
- ▶ Diversificarea formelor de conlucrare cu mass-media;
- ▶ Promovarea imaginii publice a Procuraturii;

Conducerea Procuraturii, bazîndu-se pe imperativul necesității creării și promovării imaginii publice a organelor procuraturii, care ar permite armonizarea relațiilor instituției cu segmentele cheie ale publicului intern și extern, necesar pentru buna desfășurare a muncii și creșterea performanței angajaților Procuraturii a aprobat Concepția de creare și promovare a imaginii publice.

Drept priorități în crearea și promovarea publică a imaginii Procuraturii RM în 2004 au fost:

- ▶ Afirmarea Procuraturii în calitate de organ de drept prin mediatizarea de informații veridice care reflectă atribuțiile constituționale ale instituției.
- ▶ Evidențierea esenței instituției prin promovarea culturii deontologice a procurorului.
- ▶ Evaluarea principalelor componente ale imaginii Procuraturii în micromediu și macromediu.
- ▶ Legitimarea notorietății Procuraturii (identitatea, cultura, design-ul și stilul instituțional al Procuraturii)
- ▶ Conexiunea Procuraturii cu opinia publică și cetățeanul prin asigurarea unei activități informaționale programate și permanente

Măsurile întreprinse în vederea implementării Concepției au atins scopurile scontate chiar de la prima etapă, înregistrîndu-se realizări în special în relațiile externe.

Monitorizarea departamentală a activității organelor Procuraturii

Monitorizarea departamentală a activității organelor Procuraturii în perioada de referință a constituit un sistem de măsuri, bazat pe principii științifice ce a permis ca planificarea activității, controlul executării măsurilor planificate, evidența rezultatelor acestei activități și analiza lor să fie utilizate pentru prognozarea și planificarea în continuu a măsurilor de influență asupra fenomenului criminalității și asigurării ordinii de drept.

Stabilind și aprobând strategia de dezvoltare a organelor Procuraturii pentru perioada anilor 2005-2010, Procuratura s-a inclus în activitatea de influență asupra fenomenelor din societate. Au fost elaborate Planurile de măsuri care urmează a fi întreprinse de organele Procuraturii pentru realizarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2004-2008; pentru realizarea Programului de stat de combatere a criminalității și corupției pentru anii 2003- 2005; planul de acțiuni pentru eficientizarea interacțiunii și colaborării organelor Procuraturii cu organele de drept și control în combaterea criminalității și corupției.

Activitatea Procuraturii Generale, procuraturilor teritoriale și specializate este planificată semestrial și respectiv trimestrial ținându-se cont de starea criminalității și legalității în teritoriu. Programele de activitate, atât a subdiviziunilor Procuraturii Generale, cât și a procuraturilor teritoriale și specializate, constituie obiectul de studiu al secției organizare și control. Concomitent se duce controlul executării activității planificate, care periodic se generalizează cu informarea ulterioară a procurorilor despre starea de fapt în domeniul vizat. O asemenea practică a permis antrenarea în acest proces a tuturor procurorilor teritoriali și specializați.

Elaborarea și introducerea criteriilor de evaluare a activității procurorilor a permis monitorizarea lunară a activității fiecărui procuror în parte și a procuraturilor în ansamblu. Aceasta, pe de o parte a sporit considerabil ritmul activității procurorilor, responsabilitatea lor pentru sectoarele încredințate, pe de altă parte a permis crearea unei baze de date, care în orice timp permite aprecierea obiectivă și individuală a activității fiecărui procuror.

Generalizarea lunară a criteriilor de evaluare a activității procurorilor permite evidențierea celor mai sîrguincioși și profesional pregătiți procurori, rezultatele generalizării servind drept bază pentru stimularea și promovarea lor. Pentru stabilirea situației reale în teritoriu, intervenirea operativă și creatoare asupra excluderii fenomenelor negative din activitatea procurorilor, săptămînal, conform unui grafic stabilit, procurorii secției organizare și control inspectează organizarea activității procuraturilor teritoriale și specializate, subdiviziunilor Procuraturii Generale. Rezultatele acestor controale se examinează la ședințele Consiliului Procurorului General, care apreciază critic activitatea subdiviziunilor respective, adoptă măsurile de lichidare a neajunsurilor și trasează căile de redresare a situației.

Pe parcursul anului 2004 a fost verificată organizarea activității procuraturilor raioanelor Strășeni, Telenești, Șoldănești, Taraclia, Cahul, Dondușeni, sectorului Ciocana mun.Chișinău, militară Cahul, secțiilor securitate internă și control al respectării regulilor la executarea pedepselor. Acestor subdiviziuni în cadrul controalelor le-a fost acordat și ajutor practic în diverse domenii de activitate.

Cele mai stringente probleme ale activității organelor Procuraturii se discută la ședințele Colegiului Procuraturii. În perioada de referință la 7 ședințe ale Colegiului au fost examinate 17 chestiuni. Executarea hotărîrilor Colegiului, ordinelor și dispozițiilor Procurorului General sistematic se monitorizează.

Experiența anului 2004 în domeniul monitorizării activității denotă necesitatea creării în cadrul organelor Procuraturii a Institutului de cercetări științifice pentru studierea fenomenului criminalității, asigurării legalității și ordinii de drept, ce va fi un obiectiv al anului 2005.

Prioritățile activității Procuraturii pentru anul 2005 în domeniile de activitate

Reprezentarea intereselor generale a societății, apărarea drepturilor și intereselor cetățenilor:

- ▶ concentrarea eforturilor la exercitarea protecției drepturilor și libertăților constituționale a copiilor, păturilor social
- ▶ vulnerabile și combaterea traficului de ființe umane;
- ▶ asigurarea intereselor statului la privatizarea și gestionarea patrimoniului public;
- ▶ investigarea cazurilor despre respectarea legislației financiar-economice și bancare, controlul legalității acumulării și utilizării mijloacelor financiare acumulate de fondurile care colectează contribuțiile financiare ale persoanelor fizice și juridice.

Conducerea și exercitarea urmăririi penale:

- ▶ întărirea luptei împotriva corupției, crimei organizate altor fapte ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere;
- ▶ coordonarea activității organelor de urmărire penală și de control în combaterea criminalității și stabilirea ordinii de drept;
- ▶ implicarea organelor de constatare la desfășurarea procesului penal;

Contribuirea la înfăptuirea justiției:

- ▶ ridicarea rolului procurorului în cadrul procesului contradictoriu;
- ▶ asigurarea legalității la examinarea cauzelor penale și civile și executarea hotărârilor instanțelor judecătorești; recuperarea prejudiciului cauzat statului și restabilirii drepturilor și libertăților îngrădite ale cetățenilor.

Activități organizatorice:

- ▶ perfecționarea continuă a mecanismului de organizare, coordonare și control al activității organelor Procuraturii;
- ▶ asigurarea perfecționării cadrului legislativ bazei normative departamentale în vederea armonizării lor normelor dreptului internațional;
- ▶ aprofundarea colaborării internaționale;
- ▶ promovarea imaginii organelor Procuraturii și asigurarea transparenței în activitatea lor;
- ▶ întreprinderea și realizarea măsurilor de asigurare a securității interne;
- ▶ dezvoltarea infrastructurii informaționale;
- ▶ dezvoltarea bazei tehnico-materiale și protecției sociale a lucrătorilor Procuraturii.

Colegiul Procuraturii Republicii Moldova

La ședința în Plen a Parlamentului din 19 februarie curent a fost confirmată componența nominală a Colegiului Procuraturii, propusă de Procurorul General al republicii, Domnul Valeriu Balaban.

Conform Legii cu privire la Procuratură, Colegiul funcționează în cadrul Procuraturii ca organ consultativ, compus din nouă persoane, dintre care, din oficiu fac parte Procurorul General (PG), prim-adjunctul PG, adjuncții PG și procurorul UTA Găgăuzia, alți patru membri - numiți la propunerea PG.

La ședința de azi au fost confirmate opt candidaturi, membrii Colegiului Procuraturii Republicii Moldova fiind:

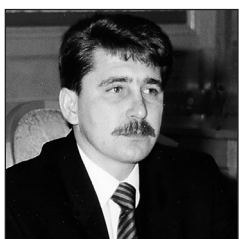
Valeriu Balaban – Procurorul General;
 Valeriu Gurbulea – prim-adjunct al PG;
 Nicolae Oprea – adjunctul PG;
 Alexandr Stoianoglo – adjunctul PG;
 Gheorghe Leiciu – procurorul UTA Găgăuzia;
 Oleg Moruz – procuror, șef al Direcției control al urmăririi penale;
 Igor Serbinov – procuror, șef al Direcției judiciare;
 Leonid Demidov – procuror, șef al Direcției exercitare a urmăririi penale.

V. Balaban

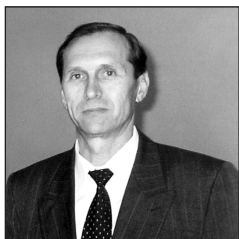
O. Moruz

V. Gurbulea

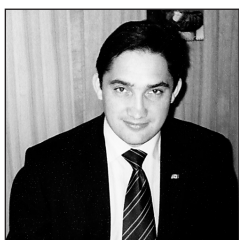
I. Serbinov

N. Oprea

L. Demidov

A. Stoianoglo

Lucrători ai organelor Procuraturii, decorați pentru realizările în activitatea profesională

Gheorghe NOGAI
consilier juridic de rangul 1, procuror,
șef al secției organizare și control din
cadrul Aparatului Procurorului General

Născut la 24.03.1956 în s. Cajba r-l Glodeni.
A absolvit USM în 1979.
Activitatea profesională:
1979 – 1982 – consultant juridic superior la
direcția „Moldpribor”;
1982 – 1985 – ajutor al procurorului de transport
Chișinău;

1985 – 1986 – anchetator al procuraturii de transport Chișinău;
1986 – 1988 – anchetator superior al procuraturii de transport Chișinău;
1988 – 1998 – procuror adjunct al procurorului de transport;
1998 – 2004 – procuror al r-lui Ialoveni;
2004 – 2004 – procuror pentru misiuni speciale;
17.09.2004 – procuror, șef al secției organizare și control din cadrul Aparatului
Procurorului General.

*I s-a decernat insigna „Lucrător de onoare a Procuraturii”
prin ordinul Procurorului General nr.42-p din 27.01.2004.*

Boris POIATĂ
consilier juridic de rangul 3, procurorul r-lui
Anenii-Noi

Născut la 24.10.1960 în s. Mereni, r-l Anenii Noi.
A absolvit USM în 1986.
Activitatea profesională:
1978 – 1978 – colhoznic în colhozul „Pravda” Anenii Noi;
1986 – 1987 – stagiar în procuratura or. Bălți;
1987 – 1991 – ajutor al procurorului r-lui Basarabeasca;
1991 – 1996 – procuror al r-lui Basarabeasca;

1996 – 1999 – procuror al r-lui Cahul;
1999 – 2000 – adjunct al procurorului r-lui Cahul;
10.05.2000 – procuror al r-lui Anenii – Noi;
*Prin decretul Președintelui RM nr. 1567 – III din 29.01.2004
a fost decorat cu medalia „Meritul Civic”;*

Igor SERBINOV
procuror, consilier juridic de rangul 1, șef al
Direcției judiciare.

Născut la 24.07.1962 în satul Hârtopul Mic, r. Criuleni.
A absolvit în 1988 USM.
Activitatea profesională:
01.08.88-18.08.89 – stagiar în procuratura r-lui Frunze
or. Chișinău;
18.08.83-13.01.92 – ajutor al procurorului r-lui Frunze
or. Chișinău;

13.01.92-03.06.92 – ajutor superior al procurorului r-lui Frunze or. Chișinău;
03.06.92-29.08.96 – procuror al secției judiciar-penale a PG;
29.08.96-08.08.03 – adjunct al procurorului județului Chișinău;
24.08.04 – procuror, șef al secției judiciar penale a PG;
- numit în funcția de procuror, șef al Direcției judiciare penale a PG.
A fost confirmat ca membru al Colegiului Procuraturii Generale prin Hotărârea Parlamentului
R.M. nr. 34-XV din 19.02.2004.

*I s-a decernat insigna „Lucrător de onoare a Procuraturii”
prin ordinul Procurorului General nr. 840-p din 30.12.2004.*

Valeriu BOTNARI
consilier juridic de rangul 1, procuror al
mun. Bălți

Născut la 08.10.1960 în s. Pânășești, r-l Strășeni.
A absolvit USM în 1986.
Activitatea profesională:
1986 – 1987 – stagiar în procuratura r-lui Edineț;
1987 – 1990 – ajutor al procurorului r-lui Edineț;
1990 – 1990 – procuror al secției supraveghere generală
a Procuraturii Generale;

1990 – 1991 – judecător în judecătoria Edineț;
1991 – 1993 – ajutor al procurorului mun. Bălți;
1993 – 1996 – ajutor superior al procurorului mun. Bălți;
1997 – 2003 – adjunct al procurorului mun. Bălți;
18.02.2003 – procuror al mun. Bălți;
*I s-a decernat insigna „Lucrător de onoare a Procuraturii”
prin ordinul Procurorului General nr.38-p din 22.01.2004.*

Roman VREMEA
consilier juridic de rangul 1, procuror al r-lui
Edineț

Născut la 11.06.1951 în satul Fetești, r-l Edineț.
A absolvit USM în 1978.
Activitatea profesională:
1978 – 1979 – stagiar în procuratura r. Lenin, Cernăuți;
1979 – 1979 – stagiar în procuratura r. Putilisc;
1979 – 1979 stagiar în procuratura r. Glâboca;
1981 – 1985 – anchetator în procuratura r-lui Dondușeni;

1985 – 1985 – anchetator în procuratura r-lui Grigoriopol;
1985 – 1986 – procuror criminalist în Procuratura Generală;
1986 – 1992 – anchetator superior în procuratura or. Bălți;
1992 – 1999 – procuror al r-lui Sângerei;
1999 – 2001 – subprefect al jud. Bălți;
2001 – 2001 – ajutor superior al procurorului jud. Bălți;
2001 – 2002 – procuror al sect. Briceni;
08.04.2004 – procurorul r-lui Edineț.

*I s-a decernat insigna „Lucrător de onoare a Procuraturii”
prin ordinul Procurorului General nr.42-p din 27.01.2004.*

Vasili DIDUȘENCO
Colonel de justiție, procuror interimar al mun.
Bender

Născut la 08.01.1941 în satul Vodeanoie, Ucraina.
A absolvit Institutul juridic din Harcov în 1970.
Activitatea profesională:
1970 – 1973 – anchetator în procuratura r-lui Comrat;
1973 – 1974 – anchetator în procuratura interraională
Cahul;

1974 – 1976 – procuror al r-lui Camenca;
1978 – 1988 – procuror interraional Ungheni;
1988 – 1991 – procuror al r-lui Basarabeasca;
1991 – 1996 – adjunct al procurorului or. Bender;
1996 – procuror al mun. Bender;
*Prin decretul Președintelui RM nr. 1567 – III din 29.01.2004
i-a fost decernat Ordinul Gloria Muncii;*

